

РАХУНКОВА ПАЛАТА

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Рахункової
палати від 13.10.2015 № 6-4

ЗВІТ

**про результати аудиту ефективності використання коштів
державного бюджету, призначених на фінансову підтримку
громадських організацій інвалідів та ветеранів**

Київ 2015

ЗМІСТ

Преамбула.....	3
Вступ	4
1. Стан реагування на висновки і пропозиції Рахункової палати.....	5
2. Нормативно-правове та організаційне забезпечення надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів.....	8
2.1. <i>Нормативно-правове забезпечення надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів.....</i>	8
2.2. <i>Організаційне забезпечення надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів .....</i>	11
2.2.1. <i>Оцінка організації виконання бюджетної програми щодо надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів у 2014 році та I півріччі 2015 року .....</i>	14
3. Фінансове забезпечення надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів	21
4. Результати аудиту використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів	30
4.1. <i>Використання бюджетних коштів на фінансову підтримку громадських організацій ветеранів у 2014 році та I півріччі 2015 року .....</i>	30
4.2. <i>Використання бюджетних коштів на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів у 2014 році та I півріччі 2015 року .....</i>	33
ВИСНОВКИ	36
ПРОПОЗИЦІЇ	41
ДОДАТКИ	43

ПРЕАМБУЛА

Підстава для проведення аудиту:

Закон України „Про Рахункову палату” (стаття 7).

План роботи Рахункової палати на II півріччя 2015 року.

Мета аудиту: оцінка законності та ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів.

Предмет аудиту:

- кошти державного бюджету у 2014 році за КПКВК 2505030 та у I півріччі 2015 року за КПКВК 2501220 «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років» у частині фінансової підтримки громадських організацій інвалідів та ветеранів;

- управлінські рішення Міністерства соціальної політики України (далі – Мінсоцполітики), Державної служби у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції (далі – Служба АТО), Фонду соціального захисту інвалідів (далі – Фонд) щодо надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів, нормативно-правові акти, що визначають порядок використання коштів державного бюджету на цю мету;

- розрахунки потреби у коштах в частині надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів на 2014-2015 роки та обґрунтування до них; бюджетний запит та обґрунтування до нього, паспорти бюджетних програм, звіт про виконання паспорта бюджетної програми за 2014 рік, кошториси та плани асигнувань, річні та помісячні розписи загального фонду, індивідуальні кошториси та плани використання бюджетних коштів;

- розпорядчі акти та первинні бухгалтерські документи, фінансова, бюджетна та оперативна звітність;

- адміністративні, статистичні дані з питань аудиту.

Об'єкти аудиту: Служба АТО, Фонд, ВГО «Організація ветеранів України», ВГО «Всеукраїнський парламент працездатних інвалідів» (далі – «ВПП»), Вінницька обласна організація Українського товариства глухих (далі – Вінницька обласна організація УТОГ), Вінницька обласна організація Всеукраїнської організації інвалідів Союз організацій інвалідів України (далі – Вінницька обласна організація ВОІ СОІУ).

Мінсоцполітики як головний розпорядник бюджетних коштів за КПКВК 2505030 у 2014 році та за КПКВК 2501220 у 2015 році (відповідальний виконавець бюджетної програми за КПКВК 2501220, письмовий запит).

Початкові обмеження щодо проведення аудиту: часові – 2014 рік та I півріччя 2015 року; географічні – місто Київ – за місцем розташування Служби АТО (Служби), Фонду та громадських організацій інвалідів та ветеранів, м. Вінниця – за місцем розташування громадських організацій інвалідів.

Критерії, які використовувалися у ході аудиту:

- щодо відбору об'єктів аудиту: Служба АТО, як орган, що відповідно до п.2 постанови Кабінету Міністрів України від 13.08.2014 № 414 «Питання діяльності деяких центральних органів виконавчої влади» виконує завдання та функції Державної служби з питань інвалідів та ветеранів України (далі – Служба), що ліквідується, і є її правонаступником в частині повноважень та функцій з питань реалізації державної політики у сфері соціального захисту ветеранів війни; Фонд як розпорядник бюджетних коштів нижчого рівня щодо коштів, що спрямовуються на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів; громадські організації інвалідів та ветеранів, а саме: ВГО «Організація ветеранів України», «ВППІ», Вінницька обласна організація УТОГ, Вінницька обласна організація ВОІ СОІУ як одержувачі бюджетних коштів.

- щодо оцінки законності та доцільності управлінських рішень з використання коштів державного бюджету: дотримання об'єктами аудиту законодавства при використанні бюджетних коштів за КПКВК 2505030 і КПКВК 2501220; обґрунтованість прийняття управлінських рішень при плануванні видатків і використанні коштів;

- щодо ефективності використання коштів: обґрунтованість відбору одержувачів бюджетних коштів (всеукраїнські громадські організації інвалідів та їх спілки, громадські організації ветеранів, що мають статус всеукраїнських), рівень відповідності заходів, здійснених громадськими організаціями інвалідів та ветеранів, пріоритетам державної політики у сфері соціального захисту інвалідів та ветеранів, їх актуальність та соціальна спрямованість; результативність та доцільність витрат на проведення громадськими організаціями інвалідів та ветеранів програм (заходів), виконання результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505030, стан внутрішнього контролю.

Методи проведення аудиту: аналіз нормативно-правових, адміністративних, розпорядчих актів та документів, що регулюють порядок використання бюджетних коштів; оцінка організації роботи об'єктів, що перевіряються; аналіз здійснених витрат і результатів; перевірка законності використання коштів; оцінка ефективності використання коштів; обстеження; отримання пояснень від посадових осіб об'єктів аудиту; аналіз матеріалів засобів масової інформації, Інтернет-видань.

ВСТУП

В Україні громадянами створена велика кількість інститутів громадянського суспільства (громадські та благодійні організації, профспілки, організації роботодавців тощо). Проте за останні три роки, як свідчать статистичні дані, намітилася тенденція до зменшення кількості громадських організацій, зокрема найбільш поширеного їх різновиду – **громадських організацій ветеранів та інвалідів**, кількість яких зменшилася з **7,2 тис. у**

2012 році до 3,6 тис.¹ у 2014 році, а їхня частка у загальній кількості громадських організацій – **з 10 відс. до 5,9 відсотків**. При цьому світовий досвід свідчить, що підтримка громадських організацій державою має позитивний політичний, соціальний та економічний ефект. Разом з тим доступ до державної підтримки, обсяги якої затверджені законами про державний бюджет на відповідний рік, упродовж останніх років становили не менше **70 млн грн щорічно**, мала майже незмінна кількість таких організацій (41-42). Лише у 2015 році на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 01.03.2014 № 65 «Про економію державних коштів та недопущення втрат бюджету» (далі – постанова № 65) при незначному зменшенні планових обсягів видатків на цю мету передбачено збільшення кількості таких організацій до **49**.

Ураховуючи соціальну значущість цих питань, а також важливість раціонального та економного використання бюджетних коштів в умовах нестабільної фінансової ситуації в країні, Рахункова палата провела аудит ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів.

1. СТАН РЕАГУВАННЯ НА ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ РАХУНКОВОЇ ПАЛАТИ

Питання використання коштів державного бюджету на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів розглядалося Рахунковою палатою у 2012 році (постанова від 26.09.2012 № 18-5). За результатами цього аудиту Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України і Мінсоцполітики надіслано інформацію, а Службі – Звіт для вжиття відповідних заходів.

На виконання висновків і пропозицій Рахункової палати Мінсоцполітики та Службою вжито окремі заходи нормативно-правового та організаційного характеру щодо надання фінансової підтримки, зокрема:

✓ результати аудиту Рахункової палати розглянуті на колегії Служби (протокол від 04.10.2012 № 7), рішенням якої керівникам її структурних підрозділів доручено забезпечити своєчасне виконання Плану заходів з усунення недоліків і порушень, виявлених Рахунковою палатою України, затвердженого Головою Служби 20.09.2012; **переліки типових недоліків** доведено² керівникам ВГО інвалідів та ветеранів;

✓ на виконання пропозиції Рахункової палати наказом від 04.02.2013 № 17 Служба зобов'язала структурні підрозділи здійснювати моніторинг заходів. Водночас нормативно це питання врегульоване Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 07.03.2012 № 176 (далі – Порядок № 176), у **липні 2013 року**. Постановою

¹ Статистичні бюлетені «Громадські організації в Україні» за 2012-2014 роки.

² Лист Служби від 23.10.2012 № 4363/01/7-12.

Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 № 506 внесено зміни до пункту 9 Порядку № 176, якими на **Службу³** покладено повноваження проводити **моніторинг заходів ВГО** та щомісячно⁴ оприлюднювати його результати на офіційному сайті.

Разом з тим **лише з 24.04.2015** згідно зі змінами, внесеними до Порядку № 176 постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 187, **або через півтора року** з дати запровадження моніторингу, **безпосередньо ВГО зобов'язано щомісяця до 5 числа подавати Службі АТО та Фонду таку інформацію;**

✓ з набуттям чинності 01.01.2013 Закону України від 22.03.2012 № 4572 «Про громадські об'єднання» (далі – Закон № 4572) врегульовані окремі прогалини у процедурі утворення і діяльності громадських об'єднань:

- **виключено поняття «колективного члена»** (як слідує із змісту статей 7, 8, членами громадської організації можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах), що **унеможливить надання подвійної фінансової підтримки** одній організації окремо та в складі іншої, як було встановлено за результатами попереднього аудиту;

- **дозволено здійснювати підприємницьку діяльність**, що дає можливість громадським організаціям надавати соціальні послуги і може призвести до втрати ними статусу неприбуткової організації, хоча згідно з частиною другою статті 13 Закону № 4572 **відокремлені підрозділи не є юридичними особами**, крім випадків, передбачених цим Законом. Проте реалізацію всіх зазначених норм розтягнуто в часі до **01.01.2018**;

- **скасовано право** відповідних управлінь юстиції **перевіряти** діяльність громадських об'єднань на **відповідність статутним завданням**;

✓ за поданням Мінсоцполітики Кабінет Міністрів України ухвалив розпорядження від 21.08.2013 № 630-р «Про сприяння громадським організаціям інвалідів у їх діяльності», яким, зокрема, **доручено** Мінсоцполітики, Мінфіну та Службі при внесенні змін до Державного бюджету України на 2013 рік і складанні його проекту на наступні роки **передбачати можливість збільшення видатків на фінансову підтримку підприємств та організацій невиробничої сфери українського товариства сліпих (далі – УТОС) та українського товариства глухих (далі – УТОГ).**

Водночас **вжиті заходи були неповними, більшість пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності використання бюджетних коштів на фінансову підтримку ВГО інвалідів та ветеранів, не реалізовано**, а саме:

✓ **норми Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.10.2011 № 1049 (далі – Порядок № 1049) і**

³ З 24.04.2015 згідно з Порядком № 176 в ред. 08.04.2015 № 187 – Фонд і Служба АТО.

⁴ У першій декаді наступного місяця.

надалі **не поширюються** на надання фінансової підтримки за рахунок бюджетних коштів **ВГО інвалідів та ветеранів.**

Довідково. Надані у травні 2012 року пропозиції робочої групи з питань фінансової підтримки інститутів громадянського суспільства, їх оподаткування та залучення до надання соціальних послуг при Координаційній раді з питань розвитку громадянського суспільства при Президентові України щодо внесення змін до Порядку № 1049 **в частині поширення на ВГО інвалідів та ветеранів конкурсного порядку розподілу коштів, уточнення критеріїв та порядку оцінки конкурсних пропозицій не враховані;**

✓ Законом № 4572 **не встановлені критерії відбору** громадських організацій – одержувачів державної фінансової підтримки, що не сприяє її ефективному використанню. Згідно із статтею 23 Закону № 4572 право на фінансову підтримку за рахунок коштів Державного бюджету України, місцевих бюджетів мають **всі** громадські об'єднання **зі статусом юридичної особи;**

✓ **назва бюджетної програми** «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» **Мінфіном не приведена у відповідність** із підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України, згідно з яким кошти державного бюджету спрямовуються на державну підтримку громадських організацій інвалідів і ветеранів, **які мають статус всеукраїнських.** Слід відмітити, що Мінсоцполітики⁵ ініціювало уточнення назви бюджетної програми при поданні пропозицій до проекту Державного бюджету України на 2014 рік;

✓ залишається **не визначеним** у Порядку № 176 поняття «**матеріальне заохочення**», що ускладнює ефективне використання ВГО інвалідів та ветеранів бюджетних коштів на їх фінансову підтримку. Матеріальне заохочення і надалі залишається сумою, яка **має ознаки оплати праці** (включає посадовий оклад тощо), а її виплата проводиться на постійній основі, фінансується у **повному обсязі** і здійснюється навіть у разі **непроведення ВГО заходів**, що зумовлює **порушення встановлених пунктом 6 Порядку № 176 обмежень**, про що зазначено у Звіті нижче;

✓ **система надання соціальних послуг** і надалі залишається **недостатньо ефективною.** За результатами як попередніх аудитів, так і останнього встановлено, що **соціальні послуги надає лише одна організація** – одержувач коштів фінансової підтримки – ВГО «Коаліція захисту прав інвалідів та осіб з інтелектуальною недостатністю» (далі – ВГО Коаліція). Упродовж 2014 року цією організацією надано послуги з денного догляду **280** інвалідам на суму **699,9 тис. гривень.**

Таким чином, через неналежне реагування на більшість пропозицій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту вагомими проблемами, які суттєво впливають на економність, результативність та ефективність витрачання бюджетних коштів, і надалі залишаються

⁵ Лист від 25.07.2013 № 342180/10-1304.

відсутність конкурсного відбору виконавців заходів, критеріїв відбору, а також недостатнє залучення ВГО до надання соціальних послуг.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАДСЬКИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ ІНВАЛІДІВ ТА ВЕТЕРАНІВ

2.1. Нормативно-правове забезпечення надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів

На сьогодні в Україні створена відповідна нормативно-правова база, яка визначає поняття, організаційно-правові форми та види громадських об'єднань, зокрема громадських організацій інвалідів та ветеранів.

Згідно з статтею 23 Закону № 4572 усі громадські об'єднання **із статусом юридичної особи** мають **право на фінансову підтримку** за рахунок коштів Державного бюджету України та місцевих бюджетів.

Всеукраїнський статус, як слідує із змісту статті 19 Закону № 4572, може мати громадське об'єднання за наявності у нього **відокремлених підрозділів у більшості адміністративно-територіальних одиниць**, зазначених у частині другій статті 133 Конституції України, якщо воно добровільно підтвердило такий статус у порядку, встановленому цим Законом, шляхом подання заяви до уповноваженого органу з питань реєстрації.

Питання діяльності громадських організацій встановлені, зокрема, Законами України від 22.10.93 № 3551 «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (далі – Закон про ветеранів), від 21.03.91 № 875 «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» (далі – Закон про інвалідів), від 06.10.2005 № 2961 «Про реабілітацію інвалідів в Україні» (далі – Закон про реабілітацію), Конвенцією ООН про права інвалідів, ратифікованою Законом України від 16.12.2009 № 1767, та іншими нормативно-правовими актами України і міжнародними договорами.

Відповідно до статей 12, 13 Закону про інвалідів спілки громадських організацій інвалідів створюються з метою забезпечення рівних прав і можливостей інвалідів та їх соціального захисту, зокрема, надання соціальних послуг, залучення інвалідів до суспільної діяльності, а центральні і місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування повинні надавати допомогу і сприяти в їхній діяльності.

Згідно з Законом про ветеранів (стаття 20), Законом про інвалідів (стаття 9), Законом про реабілітацію (стаття 5) на громадські організації інвалідів та ветеранів **покладені вагомі повноваження** щодо сприяння їх участі у формуванні і реалізації державної політики у цій сфері. Одним із джерел **державної підтримки** громадських організацій **інвалідів та ветеранів**, які мають всеукраїнський статус, відповідно до норм Бюджетного кодексу України визначено кошти державного бюджету.

Механізм використання бюджетних коштів на фінансову підтримку ВГО інвалідів та ветеранів унормовано Порядком № 176 із змінами, яким визначено, зокрема, **одержувачів** бюджетних коштів із числа ВГО інвалідів та

ветеранів, **умови** подання ними заяв та **документів** згідно з переліком, **критерії** визначення обсягу бюджетних коштів (інноваційність, актуальність, соціальна спрямованість тощо) та **напрями їх використання**, із встановленням **відсоткових обмежень** на:

✓ **матеріальне заохочення** працівників – **не більше 80 відс.** загального обсягу фінансової підтримки підприємств і організацій невиробничої сфери **УТОГ, УТОС** і працівників громадських організацій інвалідів, які входять до складу ВГО інвалідів і безпосередньо надають інвалідам з розумовою відсталістю **послуги з денного догляду** за окремим списком, погодженим Службою (з 24.04.2015 Фондом), для **ресшти ВГО – 35 відс.**;

✓ **утримання організації** (оренда приміщень, придбання обладнання та інвентарю, а також оплата комунальних послуг у межах середніх норм споживання) – не більше **20 відс.** загального обсягу фінансової підтримки;

✓ **проведення заходів**, передбачених статутом ВГО, а також заходів із соціального захисту інвалідів і ветеранів (навчальних, спортивних, соціально-культурних тощо) – за розрахунками не менше **45 відсотків**.

Згідно зі змінами, внесеними до Порядку № 176 постановою Кабінету Міністрів України від 08.04.2014 № 187, зокрема, **приведено у відповідність** із Законом України від 28.12.2014 № 80 «Про Державний бюджет України на 2015 рік» (далі – Закон № 80) пункт 2 Порядку № 176 в частині визначення **відповідальним виконавцем** бюджетної програми за КПКВК 2501220 **Мінсоцполітики замість Служби**, що відстрочило на **3 місяці** її реалізацію. Крім того, цими змінами **визначено розпорядниками** бюджетних коштів **нижчого рівня Фонд** щодо коштів на фінансову підтримку **ВГО інвалідів і Службу АТО – ВГО ветеранів**.

За результатами аналізу норм Порядку № 176 встановлено певні правові прогалини та неузгодженості, які впливають на ефективність використання бюджетних коштів та **потребують врегулювання**, зокрема:

✓ **віднесення до одержувачів** бюджетних коштів спілок ВГО інвалідів, що утворені з метою⁶ забезпечення рівних прав і можливостей інвалідів та їх соціального захисту, надання соціальних послуг, залучення інвалідів до суспільної діяльності, **не узгоджується** з підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України;

✓ встановлення норми щодо спрямування коштів на оплату **комунальних послуг та оренду приміщень** ВГО ветеранів **не узгоджується** із **статтею 20 Закону про ветеранів**, оскільки ці організації мають бути **звільнені** від таких видатків. У 2014 році у **6 ВГО ветеранів** стягнуто **157,8 тис. грн** на цю мету;

✓ **не встановлено** норми щодо **віднесення витрат на відрядження** працівників ВГО до **видатків на утримання** цих організацій, а витрат на відшкодування учасникам заходу на проїзд, харчування та оплату вартості проживання – до видатків на проведення заходів, що створює умови для уникнення обмежень, визначених Порядком № 176.

⁶ Визначеною статтею 12 Закону про інвалідів.

Довідково. Оплата цих видатків здійснюється в межах норм, установлених постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів» (далі – Постанова № 98);

✓ **відсутність норми щодо подання ВГО разом зі звітами про використання бюджетних коштів підтвердних документів і заборони здійснення оплати послуг організації-посередника** сприяє неефективному використанню бюджетних коштів та унеможливорює проведення внутрішнього контролю.

Такі норми визначалися Порядком використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки громадських організацій інвалідів, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2011 № 176, який втратив чинність з прийняттям Порядку № 176;

✓ **включення до пункту 6 напрямів використання бюджетних коштів, що не узгоджуються з метою та сутністю бюджетної програми, а саме:**

- **сплата пайового внеску України** для фінансового забезпечення виконання плану заходів з реалізації Основних напрямів подальшого розвитку медико-соціальної допомоги і підвищення якості життя ветеранів воєн – учасників локальних конфліктів і членів їх сімей в державах – учасницях СНД на період до 2015 року, затверджених Рішенням Ради глав урядів СНД від 19.11.2010 (підпункт 14 пункту 6 Порядку № 176 в ред. від 26.06.2013 № 441). Як встановлено аудитом, зазначене ініційовано Мінфіном⁷ на виконання доручень Прем'єр-міністра України згідно з пунктом 2.6 Протоколу засідання Кабінету Міністрів України від 17.04.2013 № 28. Упродовж 2014 року і I півріччя 2015 року кошти на цю мету не спрямовувалися;

- видатки на суму **3 млн грн на відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат на лікування у закладах охорони здоров'я на території України, придбання ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів, крім зубного протезування дорогоцінними металами та металокерамікою** (далі – відшкодування витрат на лікування), у порядку, затвердженому наказом Мінсоцполітики від 29.05.2012 № 319 за погодженням з Мінфіном (підпункт 8 пункту 6 Порядку № 176 в ред. від 25.04.2012 № 331). У 2014 році ВГО «Союз Чорнобиль України» на цю мету використано **1801,7 тис. гривень**;

✓ **більшість установлених пунктом 5 критеріїв, які слід урахувати при визначенні обсягів бюджетних коштів, які виділяються ВГО, мають загальний декларативний характер**, що ускладнює їх практичне застосування. Як наслідок, за результатами аудиту, при оцінці пропозицій ВГО вони практично не застосовувалися, що позначилося на ефективності прийняття рішень щодо використання бюджетних коштів. Крім того, Служба АТО і Фонд не надали спеціалістам Рахункової палати пояснень про порядок визначення пріоритетних заходів діяльності ВГО ветеранів та інвалідів, їх соціальну актуальність та інноваційність.

⁷ Лист від 29.03.2013 № 31-07330-01-3/16443.

Таким чином, Порядок № 176 має правові прогалини та неузгодженості, що створюють умови для неефективного використання бюджетних коштів, зокрема, відсутність норм щодо: заборони оплати послуг посередників, віднесення до видатків на утримання витрат на відрядження працівників ВГО і подання підтвердних документів разом зі звітами про використання коштів; включення невластивих напрямів використання бюджетних коштів.

2.2. Організаційне забезпечення надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів

До управління бюджетними коштами на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів у 2014 році та I півріччі 2015 року були залучені органи центральної виконавчої влади: Мінсоцполітики, Державна служба з питань інвалідів та ветеранів України, Державна служба України у справах ветеранів війни та учасників антитерористичної операції, бюджетна установа – Фонд і ВГО інвалідів та ветеранів як одержувачі бюджетних коштів на їх фінансову підтримку (додатки 1, 2).

Мінсоцполітики, яке діє згідно з Положенням, затвердженим Указом Президента України від 06.04.2011 № 389, і з 07.07.2015 Положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 № 423, в частині питань, охоплених аудитом, здійснює **розподіл коштів**, передбачених у Державному бюджеті України для підтримки ВГО інвалідів та ветеранів⁸, **проводить моніторинг** здійснення ними заходів та **аналізує їх ефективність**; у 2014-2015 роках виступало **головним розпорядником** бюджетної програми «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років», а у 2015 році є її **відповідальним виконавцем**.

Державна служба з питань інвалідів та ветеранів України згідно з Положенням, затвердженим Указом Президента України від 06.04.2011 № 397, здійснює **моніторинг заходів**, проведених за рахунок бюджетних коштів, **аналіз їх ефективності**. У 2014 році з 03.04.2014 згідно зі змінами, внесеними до Закону України від 16.01.2014 № 719 «Про Державний бюджет України на 2014 рік» (далі – Закон № 719), відповідно до Закону України від 27.03.2014 № 1165 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» Служба була визначена **відповідальним виконавцем** бюджетної програми за КПКВК 2505030. З **10.09.2014** згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 13.08.2014 № 414 «Питання діяльності деяких центральних органів виконавчої влади» прийнято рішення **щодо ліквідації Служби**, а її **повноваження та функції з питань реалізації державної політики у сфері соціального захисту** щодо:

---

⁸ Фактично згідно з пунктом 5 Порядку № 176 (у ред. від 17.07.2013 № 506), починаючи з 2014 року.

- **інвалідів**, осіб, на яких поширюється дія Закону про ветеранів, ветеранів праці, військової служби тощо, **покладено на Мінсоцполітики**;
- **ветеранів** війни та військовослужбовців, звільнених у запас або відставку – на **Службу АТО – новостворений центральний орган виконавчої влади**, який згідно з Положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 № 416, реалізує державну політику у цій сфері. У **2015 році** її визначено **розпорядником бюджетних коштів** нижчого рівня за КПКВК 2501220 щодо коштів **фінансової підтримки ВГО ветеранів**.

Процес ліквідації Служби, розпочатий у **вересні 2014 року**, на дату проведення аудиту **не завершений**. План заходів та склад комісії з ліквідації (голова – заступник Міністра соціальної політики України, з 18.12.2014 – директор департаменту сімейної, гендерної політики та протидії торгівлі людьми Мінсоцполітики) затверджено наказом Служби від 12.09.2014 № 79. При цьому більшість заходів **не містили терміну** виконання, зокрема, утворення інвентаризаційної комісії, проведення інвентаризації та оцінки майна; закриття рахунків; передання архівним установам документів, що підлягають обов'язковому довготерміновому зберіганню тощо.

Як слідує із змісту Акта приймання-передачі справ, затвердженого Головою комісії з ліквідації Служби 20.07.2015, внаслідок цього документи Служби за 2011-2013 роки, які не підлягають здачі в архів, **не упорядковані**, а за 2014-2015 роки **не сформовані** для передання в архів. Під час аудиту спеціалістами Рахункової палати встановлено, що більшість фінансових документів Служби за КПКВК 2505030 (індивідуальні кошториси, плани використання бюджетних коштів на 2014 рік, звіти про їх використання) перебувають у приміщенні Служби АТО, **незаархівовані**, підшиті в папках у **хаотичному порядку** (декілька варіантів оригіналів документів з різними даними, чорновики тощо), що **ускладнило**, а в окремих випадках унеможливило **проведення повноцінного аудиту**.

Фонд соціального захисту інвалідів згідно з Положенням, затвердженим наказом Мінсоцполітики від 14.04.2011 № 129, із змінами від 12.09.2014 № 650, є **бюджетною установою**, яка забезпечує виконання програм соціального захисту інвалідів. Водночас **повноваження Фонду** та його територіальних відділень щодо організації надання **фінансової підтримки ВГО інвалідів** цим Положенням **не закріплено**. У 2014 році до **03.04.2014**¹² Фонд був **відповідальним виконавцем бюджетної програми** за КПКВК 2507050 **замість Служби**, як це визначено пунктом 2 Порядку № 176; у **2015 році** є **розпорядником бюджетних коштів** нижчого рівня за КПКВК 2501220 щодо фінансової підтримки **ВГО інвалідів**. При цьому за відсутності територіальних підрозділів Служби у 2014 році за наказом Мінсоцполітики від 04.04.2012 № 192:

- **Служба** виконувала функції **розпорядника бюджетних коштів** нижчого рівня щодо фінансової підтримки **ВГО інвалідів та ветеранів**, їх спілок, розташованих у **м. Києві**;

– територіальні відділення **Фонду – розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня** щодо фінансової підтримки підприємств і організацій сфери **УТОГ і УТОС**, підприємств та об'єднань зазначених товариств, які спрямовують бюджетні кошти на утримання своїх соціально-культурних підрозділів; місцевих та обласних осередків **ВГО інвалідів**; ВГО інвалідів та їх спілок, що розташовані **поза межами Києва**.

Повноваження щодо підготовки пропозицій до розподілу бюджетних коштів, призначених на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів і ветеранів, який здійснюється Мінсоцполітики згідно з пунктом 5 Порядку № 176 (в ред. від 17.07.2013 № 506 і від 08.04.2014 № 187), **покладено на робочу групу**, утворену **Службою**⁹ (у 2015 році – Фондом разом із Службою АТО¹⁰) як спеціальний експертний, консультативно-дорадчий орган.

Для **опрацювання заяв ВГО**, що претендують на отримання фінансової підтримки; **аналізу та оцінювання їх пропозицій** щодо проведення заходів, **внесення пропозицій до розподілу** бюджетних коштів на розгляд робочої групи відповідно до Положення про неї наказами **Служби** від 28.01.2013 № 14 і від 28.03.2014 № 33 **створені дві експертні групи** з розгляду пропозицій ВГО інвалідів та ветеранів, затверджено Положення про них та їхній склад.

У 2015 році наказом **Фонду** від 24.04.2015 № 49 **створено експертну групу** з розгляду пропозицій щодо заходів з питань соціального захисту інвалідів **ВГО інвалідів** та затверджено її склад. При цьому Регламент її роботи на 2015 рік затверджений нею самостійно на засіданні 29.04.2015. Експертна група для розгляду пропозицій ВГО ветеранів **Службою АТО не створена**.

Одержувачами бюджетних коштів (організації з різним юридичним статусом, видами діяльності та формою власності) були:

- ✓ у 2014 році – **25**, у 2015 році – **26 ВГО ветеранів**;
- ✓ **17 і 20 ВГО інвалідів** відповідно;
- ✓ **5 і 2 учбово-виробничих об'єднання** та **59 і 53 учбово-виробничих підприємства УТОС** (далі – УВО та УВП), через які фінансувалися їх структурні підрозділи невиробничої сфери: **9 і 8 медичних пунктів**, **20 і 19 баз відпочинку**, **54 і 48 бібліотек**, **54 і 47 клубів**, **6 будинків культури**, **53 і 44 гуртожитки**, оркестр сопілкарів «Фольклор», **23 і 22 обласних осередки**, Київська міська організація УТОС, організація УТОС в АР Крим (у 2015 році – виключена);
- ✓ **7 і 6 госпрозрахункових підприємств і закладів УТОС**: санаторій ім. Наговіцина (у 2015 виключено), Боярський будинок відпочинку, Капела бандуристів «Карпати», Центральна спеціалізована бібліотека для сліпих ім. М.Островського, навчально-інформаційний комп'ютерний центр, об'єднана редакція періодичних видань «Заклик» і реабілітаційний центр;
- ✓ **27 і 24 місцевих осередки УТОГ**, з яких 23 і 21 обласна організація, Київська організація у м. Києві, Кримська республіканська організація (у

⁹ Наказом Служби від 19.08.2013 № 89 затверджено Положення про робочу групу та її персональний склад.

¹⁰ Спільним наказом Служби АТО та Фонду від 27.04.2015 № 28/51.

2015 році виключена), КП «Навчально-відновлювальний центр» УТОГ і підприємство «Культурний центр» УТОГ;

✓ У 2014-2015 роках – правління ВОІ СОІУ, Київська міська громадська організація інвалідів і 22 обласних осередки відповідно.

Таким чином, аналіз нормативно визначених повноважень органів, залучених до виконання у 2014-2015 роках бюджетної програми «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» засвідчив **неодноразову зміну їхнього статусу та повноважень і відсутність повноважень Фонду** щодо надання за рахунок бюджетних коштів фінансової підтримки ВГО інвалідів у 2014 році. При цьому в освоєнні бюджетних коштів на фінансову підтримку у 2014-2015 роках брали участь **164 і 155 одержувачів бюджетних коштів** відповідно.

2.2.1. Оцінка організації виконання бюджетної програми щодо надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів у 2014 році та I півріччі 2015 року

Виконання бюджетної програми «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» у **2014 році та I півріччі 2015 року** здійснювалося в умовах **постійних організаційних змін та із значними недоліками**, зокрема:

✓ Служба, Служба АТО і Фонд у порушення пункту 3 Порядку № 176 за відсутності повного пакета документів прийняли до розгляду заяви на отримання фінансової підтримки і **розподілили кошти**:

- у **2014 році 18 ВГО ветеранів** на суму **7245,6 тис. грн** (використано 5045 тис. грн), **5 ВГО інвалідів – 1830 тис. грн** (1160,5 тис. грн);

- у **2015 році 18 ВГО ветеранів – 5409 тис. грн** (у I півріччі 2015 року – 736,5 тис. грн), **4 ВГО інвалідів – 1215,5 тис. грн** (80,6 тис. грн). Зокрема, у 2014 році **4**, а у 2015 році **8** ВГО ветеранів, у 2014-2015 роках **1** ВГО інвалідів (ВГО «Спілка шахтарів-інвалідів України» розподілено **400 тис. грн і 293 тис. грн** відповідно) розподілені кошти фінансової підтримки за відсутності легалізованих осередків у більшості регіонів України.

Разом з тим, за даними Реєстру громадських об'єднань, станом на 06.10.2015 ці організації, незважаючи на відсутність легалізованих осередків у більшості регіонів України, мають статус всеукраїнських.

Наприклад, у 2014 році Всеукраїнській асоціації ветеранів війни та Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи (далі – ВАВВ) за **відсутності документів**, підтверджуючих легалізацію її осередків, а також копій довідки про взяття на облік платника податків, свідоцтва про реєстрацію, звіту про діяльність громадської організації та звіту про використання бюджетних коштів за 2012 рік розподілено **285,2 тис. грн** (використано 206,1 тис. грн); у 2015 році Асоціації ветеранів внутрішніх військ МВС України, яка має легалізовані

осередки у 11 регіонах, розподілено **205 тис. грн**, Всеукраїнській спілці ветеранів війни та праці органів прокуратури – у 8 регіонах – **65 тис. грн**, ВГО «Об'єднання ветеранів розвідки України» – у 13 регіонах – **150 тис. гривень**. Крім того, у 5 ВГО інвалідів (зокрема, ВГО «Спортивна федерація глухих України», ВГО «Народна академія творчості інвалідів», ВГОІ «Гармонія») відсутній календарний план заходів, а в анкетах заходів – інформація про кількість учасників-інвалідів та терміни їх проведення. У 2015 році ВГО «Всеукраїнське товариство «Лемківщина» (далі – ВГО «Лемківщина») за відсутності заяви і пакета документів розподілено **50 тис. грн**, ГО жінок-інвалідів «Донна» за відсутності документів про легалізацію осередків у більшості регіонів України розподілено **415 тис. грн**;

✓ **неодноразова зміна у 2014 році відповідальних виконавців** бюджетної програми призвела до необхідності внесення Мінсоцполітики у **квітні-травні 2014 року** численних змін до показників кошторису, планів асигнувань, перерозподілів коштів з програми на програму, в т.ч. з урахуванням операцій, проведених у I кварталі 2014 році на підставі тимчасових кошторисів за КПКВК 2505030. Так, видатки на фінансову підтримку ВГО інвалідів та ветеранів на 2014 рік планувалися¹¹ і в I кварталі 2014 року¹² до прийняття Закону № 719 фактично здійснювалися за **КПКВК 2505030** (відповідальний виконавець **Служба**). **Надання Фонду** згідно з Законом № 719 до **03.04.2014 статусу відповідального виконавця** бюджетної програми за **КПКВК 2507050** унеможливило здійснення Мінсоцполітики розподілу показників зведеного кошторису у сумі **75273,5 тис. грн** і призвело до їх **акумулювання у Фонді, який не мав повноважень** на здійснення розподілу коштів між ВГО за нормами Порядку № 176 і Положення про Фонд. Згідно з Законом № 719 в редакції Закону від 27.03.2014 № 1165 повноваження відповідального виконавця цієї бюджетної програми повернено Службі (**КПКВК 2505030**). Як наслідок, показники зведеного кошторису Служби за КПКВК 2505030 сформовано Мінсоцполітики на підставі показників затвердженого ним 16.04.2014 розподілу коштів фінансової підтримки в розрізі ВГО і централізованих заходів;

✓ **Служба у 2014 році, Служба АТО у 2015 році визначили пріоритетність заходів** (першочергових, соціально-спрямованих та актуальних тощо), які доцільно фінансувати в межах розподілених ВГО інвалідів та ветеранів коштів, без експертного оцінювання (за бальною системою), а розподіл бюджетних коштів – **без пропорційного принципу** щодо кількості набраних ВГО балів, як це передбачено нормами Положень про експертні групи ВГО інвалідів та ветеранів, затверджених наказом Служби від 28.01.2013 № 14 і виключених наказом Служби від 28.03.2014 № 33 за 3 дні до проведення засідань.

¹¹ Пропозиції Мінсоцполітики до проекту Державного бюджету України на 2014 рік від 25.07.2013.

¹² Зведеним тимчасовим кошторисом на I квартал 2014 року за КПКВК 2505030 затверджено видатки у сумі 11840,3 тис. гривень.

У 2015 році Служба АТО не створювала експертну групу для оцінки пропозицій ВГО ветеранів, ці функції виконував її структурний підрозділ – відділ зв'язків з громадськими організаціями. За письмовим поясненням заступника директора департаменту – начальника відділу зв'язків з громадськими організаціями, результати такої оцінки письмово не оформлялися, а доводилися членам робочої групи в усній формі. Зазначене унеможливило оцінку прийнятих рішень з таких питань;

✓ **Мінсоцполітики і робоча група Служби у 2014 році приймали недостатньо обґрунтовані та непослідовні рішення щодо розподілу бюджетних коштів на фінансову підтримку ВГО інвалідів і ветеранів, що гальмувало реалізацію бюджетної програми, зокрема:**

- експертна група ВГО інвалідів і робоча група **погодили 4 ВГО інвалідів** (ВГО «Національна асамблея інвалідів України» (далі – НАІУ), ВГО Коаліція, ГО жінок-інвалідів «Донна», ВГОІ «Союз Чорнобиль України») **видатки** на проведення **заходів** з недотриманням норм Постанови № 98, що зумовило їх завищення у 2014 році на **79,6 тис. грн**, у 2015 році на **15 тис. гривень**.

Наприклад, на 2014 рік погоджено завищені на 37,7 тис. грн видатки на проведення 5-ти заходів ГО жінок-інвалідів «Донна». Поряд з цим ВГОІ «Союз Чорнобиль України» витратила на проведення позачергової конференції зайві **12,9 тис. грн** (захід проведено в триденний термін з 23.07.2014 по 25.07.2014, **замість одного** (24.07.2014), як попередньо погодила Служба);

- робоча група здійснила розподіл бюджетних коштів на 2014 рік у співвідношенні **45 відс. ВГО ветеранів і 55 відс. ВГО інвалідів** (у 2013 році – 32 відс. і 68 відс. відповідно), за винятком УТОС, УТОГ і НАІУ, кошти для яких окремим рядком затверджено Законом № 70, **за відсутності обґрунтувань** щодо такого відсоткового співвідношення. Зокрема, робоча група розподілила ВГОВ «Об'єднання ветеранів розвідки України» 450 тис. грн, **або майже вдвічі більше** від заявленої нею **потреби в коштах** на 2014 рік (250 тис. грн). Мінсоцполітики при затвердженні розподілу цю суму зменшило до 170 тис. гривень. Це **викликало невдоволення керівників 9 із 20 ВГО інвалідів**¹³, на думку яких, «робочою групою застосовано незрозумілі їм принципи та підходи до розподілу бюджетних коштів, а також необґрунтовано збільшено або зменшено порівняно з попереднім роком видатки окремих ВГО»;

- **Мінсоцполітики**¹⁴ після затвердження розподілу на 2014 рік у відповідь на звернення Служби щодо його обґрунтованості довело їй роз'яснення застосування ним принципів при прийнятті рішення, зокрема, виключення із пропозицій робочої групи ВГО, які подали заявки на отримання фінансування вперше; врахування норм постанови № 65 при використанні фінансової підтримки її одержувачами (далі – роз'яснення Мінсоцполітики), зокрема заборони проведення концертів, фестивалів, конкурсів, фізкультурних заходів; відмови від здійснення заходів, передбачених їх статутом, крім тих, що були

¹³ Колективне звернення 9 ВГО інвалідів від 07.04.2014 № 99/0/81-14 до Міністра соціальної політики України.

¹⁴ Листи від 28.05.2014 № 5193/0/14-14/04 і від 03.07.2014 № 277/19/93-14.

проведені до прийняття цієї постанови за погодженням зі Службою; випуску друкованої продукції, в т.ч. для проведення заходів; придбання для проведення заходів канцелярських виробів, нагородної атрибутики, оформлення приміщень, сувенірної продукції, квітів, відео-, фотопослуги, поліграфічної продукції, послуг посередників щодо організації заходів; з липня 2014 року – заходів з відзначення пам'ятних та історичних дат, ювілеїв підприємств, установ та організацій, видатних осіб та інших подій, проведення виставок, ярмарків, з'їздів, симпозіумів. При цьому ці роз'яснення Мінсоцполітики мали **загальний характер, не містили детальних у розрізі організацій обґрунтувань** зміни розміру їм фінансової підтримки на 2014 рік у бік збільшення або зменшення.

Так, за розподілом Мінсоцполітики для 6-ти ВГО інвалідів обсяги **збільшені на 818,8 тис. грн** (зокрема ВГО «Асоціація інвалідів-спинальників України» – 220 тис. грн, ГО жінок-інвалідів «Донна» – 183,8 тис. грн, ВГОІ «Інститут реабілітації та соціальних технологій» – 200 тис. грн), а 5-ти – навпаки **зменшені на 404 тис. грн** (зокрема «ВПП» – 200 тис. грн, ВГО «Народна академія творчості інвалідів» – 100 тис. грн); Всеукраїнському товариству політичних в'язнів і репресованих **збільшені на 50 тис. грн; 15 ВГО ветеранів зменшені на 1417 тис. гривень;**

- розподіл Мінсоцполітики на 2014 рік викликав **невдоволення** окремих ВГО. Як наслідок, Мінсоцполітики¹⁵ **04.07.2014 призупинило** спрямування **асигнувань** за КПКВК 2505030 до вирішення робочою групою спірних питань, яка водночас **своєчасно не виконала** покладених на неї завдань, оскільки **15.07.2014 підтвердила показники затвердженого розподілу**. І лише **через місяць 14.08.2014** нею були ухвалені узгоджені з ВГО пропозиції до уточненого розподілу на 2014 рік, який затверджено Міністерством **19.08.2014;**

- робоча група і Мінсоцполітики за **наявності звернення** ВГО «Гармонія»¹⁶ не внесли зміни до **розподілу на 2014 рік** в частині перерозподілу між ВГО видатків на централізовані заходи (2330 тис. грн), які впродовж 2014 року не були використані;

✓ **Служба у 2014 році, Служба АТО у 2015 році не забезпечили належного ведення документального супроводження** виконання бюджетної програми на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів і ветеранів, зокрема:

- ВГО – **одержувачам бюджетних коштів** на їх фінансову підтримку, крім планів використання бюджетних коштів, **усупереч статті 22 Бюджетного кодексу України та пункту 9 Порядку** складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 (далі – Порядок № 228), затверджували також **індивідуальні кошториси;**

- Служба у **2014 році** планові фінансові документи ВГО (плани використання бюджетних коштів, індивідуальні кошториси, розрахунки до них) за КПКВК 2505030 **затвердила і погодила без дати**, в окремих випадках за **відсутності** всіх необхідних **розрахунків** або наявності в них декількох

¹⁵ Лист-повідомлення від 04.07.2014 № 171/0/35-14.

¹⁶ Лист від 02.06.2014 №1-01-26 щодо розподілу коштів.

варіантів запланованих заходів. При цьому мали місце непоодинокі випадки погодження для однієї й тієї організації декількох примірників планових документів і різних переліків заходів за назвами та кількістю. Зокрема, у **11 ВГО ветеранів на 2014 рік**, а в **13 ВГО ветеранів на 2015 рік відсутні розрахунки** та обґрунтування у розрізі напрямів використання бюджетних коштів. Так, Служба для ВГО «Закінчимо війну» погодила за відсутності детальних розрахунків три варіанти переліку заходів з різними назвами, кількістю та вартістю; Всеукраїнській організації інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій за відсутності обґрунтувань збільшила на 9,8 тис. грн планові видатки на заходи;

- Служба АТО не витребувала, а **9 ВГО ветеранів всупереч пункту 9 Порядку № 176 не надали** інформацію про результативні показники, у **15-ти** така інформація не відповідала даним звіту про використання бюджетних коштів, а ВГО «Організація ветеранів України» (далі – ОВУ) не надала звіт про використання бюджетних коштів за 2014 рік. При цьому узагальнена інформація про використання бюджетних коштів, яка згідно з пунктом 9 Порядку № 176 до 10 лютого подається Мінсоцполітики, спеціалістам Рахункової палати до аудиту не надана. Крім того, Служба АТО у I півріччі 2015 року прийняла від ВГО «Закінчимо війну» звіт про проведення урочистого святкування Дня Перемоги у **11 регіонах** за участю **13 тис. осіб** на суму **180,6 тис. грн без деталізації напрямів** їх використання, що унеможлиблює перевірку дотримання норм законодавства;

✓ плани використання бюджетних коштів окремим **одержувачам** погоджені з порушенням обмежень, визначених **пунктом 6 Порядку № 176:**

- Служба у 2014 році для трьох ВГО ветеранів погодила видатки на матеріальне заохочення на суму **42,4 тис. грн** (використано **35,6 тис. грн**) з перевищенням на **0,4 відс.** (Асоціація ветеранів внутрішніх військ МВС України) – **5,4 відс.** (ВГО «Закінчимо війну»), на утримання на суму **4,1 тис. грн** (на **8,2 відс.** – Спілка об'єднань громадян «Всеукраїнський союз громадських організацій ветеранів та інвалідів війни, військової служби ВМФ та моряків-підводників» (далі – Спілка ВМФ та моряків-підводників));

- Служба АТО у 2015 році для **6-ти ВГО ветеранів** – на матеріальне заохочення на суму **57 тис. грн**, перевищували їх на **1,8 відс.** для Асоціації ветеранів Міністерства внутрішніх справ України і на **2,8 відс.** для Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих);

- обласними відділеннями Фонду у 2014-2015 роках з дотриманням в цілому обмежень, встановлених Порядком № 176, видатки на матеріальне заохочення в розрізі окремих одержувачів системи УТОС і УТОГ, керуючись роз'ясненням Мінсоцполітики¹⁷ щодо надання права УТОС і УТОГ самостійно визначати обсяги асигнувань їх осередкам, погоджені з перевищенням:

- **24 одержувачам** системи УТОС у 2014 році на суму **732,8 тис. грн** з перевищенням на **1 відс.** (Білоцерківське УВП і Волинська обласна організація),

¹⁷ Лист від 01.12.2006 № 8119/0/14-08/04.

20 відс. (Донецька обласна організація, Капела бандуристів «Карпати» та Тернопільська обласна організація); **19** одержувачам у **2015 році – 791,1 тис. грн** – на **1 відс.** (Олександрійське УВП), **20 відс.** (Капела бандуристів «Карпати», Тернопільська і Миколаївська обласні організації). У 2014 році **22** одержувачами з перевищенням обмежень використано **626 тис. грн**;

- **13** одержувачам системи УТОГ у 2014 році на суму **514,9 тис. грн** – на **1 відс.** (Кіровоградська обласна організація), **20 відс.** (Луганська обласна організація); **10** одержувачам у **2015 році, – 442,6 тис. грн** – на **5 відс.** (Вінницька обласна організація) до **12 відс.** (Тернопільська обласна організація). У 2014 році використано коштів **514,9 тис. гривень**.

Таким чином, з порушенням пункту 6 Порядку № 176 у планах використання бюджетних коштів видатки на матеріальне заохочення і утримання на 2014 рік завищені на **1294,2 тис. грн**, на 2015 рік – на **1290,7 тис. гривень**;

✓ **організаційні зміни** у структурі органів, причетних до використання коштів на фінансову підтримку ВГО інвалідів та ветеранів, які розпочаті в середині 2014 року, **тривали з вересня 2014 року по квітень 2015 року**, що **затримало** виконання бюджетної програми більш як на **3 місяці**, вплинуло на якість її результатів та **ускладнило контроль** за використанням бюджетних коштів. Так, **ліквідація** Кабінетом Міністрів України **Служби** у серпні 2014 року зумовила необхідність **передачі Фонду і Службі АТО документів ВГО** інвалідів та ветеранів, поданих Службі згідно з пунктом 3 Порядку № 176 у 2014 році для отримання коштів фінансової підтримки у 2015 році, та їх **повторної оцінки**. Проте процес передачі **розтягнувся до квітня 2015 року**. При цьому лише у **лютому 2015 року** Мінсоцполітики листом від 11.02.2015 № 1651/0/14-15/04 повідомило комісію з ліквідації Служби про необхідність передачі у найкоротші терміни відповідних документів Службі АТО та Фонду.

Довідково. Акти приймання-передачі документів, поданих ВГО ветеранів та інвалідів для отримання фінансової підтримки у 2015 році затверджені: без дати головою Служби АТО Дерев'яно А.В. і головою комісії з ліквідації Служби Федорович Н.В. (надісланий листом від 01.04.2015); 14.04.2015 – директором Фонду Артюхом С.О. і головою комісії із ліквідації Служби Федорович Н.В.;

✓ **паспорт бюджетної програми** за КПКВК 2505030 на **2014 рік** затверджений спільним наказом Мінсоцполітики та Мінфіну від 22.04.2014 № 238/444, на **2015 рік** за КПКВК 2501220 – від 25.05.2015 № 557/519 із **порушенням терміну**, визначеного пунктами 3, 6 Правил складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання, затверджених наказом Мінфіну від 29.12.2002 № 1098 (далі – Правила). Як наслідок, Мінсоцполітики **розпочало** спрямування асигнувань за бюджетною програмою у 2014 році з **23.04.2014** Службі, з **26.05.2014**¹⁸ – територіальним відділенням Фонду; у 2015 році з **28.05.2015** – Службі АТО, а нею безпосередньо – ВГО ветеранів з **12.06.2015**; з 27.05.2015 – територіальним відділенням Фонду (ВГО інвалідів).

¹⁸ Згідно з тимчасовими кошторисами на I квартал 2014-2015 років фінансування ВГО розпочато з 27.01.2014 і 29.01.2015.

Зміни до паспорта на 2014 рік за КПКВК 2505030 внесені спільним наказом Мінсоцполітики і Мінфіну від 24.11.2014 № 929/1161, тобто **через 3 місяці** після затвердження в серпні показників уточненого розподілу;

✓ **Служба у 2014 році, Служба АТО та Фонд у I півріччі 2015 року** не забезпечили здійснення належного **внутрішнього контролю** за використанням ВГО інвалідів та ветеранів коштів на їх фінансову підтримку і належний **моніторинг** проведених ними заходів, а саме:

– **результати моніторингу Служби** щодо ВГО ветеранів у **2014 році** оформлені **неналежним чином**¹⁹, **без наростаючого підсумку** та зазначення заходів, які були заплановані, але не проведені, із значними неточностями щодо їх кількості, вартості та чисельності учасників, що **нівелювало його сутність**. Так, за результатами узагальнення спеціалістами Рахункової палати наданої інформації в частині ВГО ветеранів встановлено, що у 2014 році за кошти державного бюджету **17 ВГО ветеранів** проведено **84 заходи** за участю 18,1 тис. осіб на суму **1331,2 тис. грн**, водночас за даними звітності **23 ВГОВ – 139 заходів** за участю 50,8 тис. осіб на суму **2345,8 тис. грн**, або майже вдвічі більше, ніж за даними моніторингу. Так, згідно з даними моніторингу, ВГО «Українська спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів)» (далі – УСВА) провела три заходи (**603,5 тис. грн**), а відповідно до звіту за 2014 рік – **9 (446,7 тис. гривень)**. Інформація щодо моніторингу заходів **ВГО інвалідів за 9 місяців 2014 року** (до ліквідації Служби) була **неповною**, що унеможливило її узагальнення, а у **IV кварталі 2014 року** – взагалі **не збиралася**. За результатами вибіркового зіставлення даних моніторингу та звітності встановлено випадки **невідповідності** у переважній більшості організацій. Так, за даними моніторингу заходів, вартість заходу «Всеукраїнська звітно-виборна конференція ВГОІ «Союз Чорнобиль України» становила 84,5 тис. грн, а за звітністю – 93,3 тис. грн;

– **результати моніторингу Служби АТО** щодо ВГО ветеранів за **I півріччя 2015 року** складені з наростаючим підсумком, проте **не містили** даних щодо запланованих, але не проведених **ВГО ветеранів заходів**, і здебільшого **не відповідали звітним даним** за цей період. Так, за даними моніторингу заходів за I півріччя 2015 року, **6 ВГО ветеранів** провело **19 заходів** за участю 721 особи на суму 179,2 тис. грн, у т.ч. **160,2 тис. грн** – кошти державного бюджету, **19 тис. грн** – інші джерела. За даними звітності, **4 ВГО ветеранів – 4 заходи** за участю 13,2 тис. осіб на суму **213,6 тис. гривень**. При цьому в моніторингу відсутні дані щодо проведення ВГО «Закінчимо війну» у 11 регіонах за рахунок коштів державного бюджету заходу з відзначення Дня Перемоги на суму **180,6 тис. гривень**;

– **результати моніторингу Фонду** щодо ВГО інвалідів за **I півріччя 2015 року** містили певні **розбіжності** з даними звітності за **8 ВГО інвалідів**.

Разом з тим у 2014 році Служба провела **14 аудитів** цільового використання бюджетних коштів **ВГО ветеранів**, за результатами проведення яких виявлено порушення на суму **10,2 тис. грн**, за **13 аудитами ВГО інвалідів**

¹⁹ Лист Мінсоцполітики від 28.05.2014 № 495/014/91-14 (доведено типову форму).

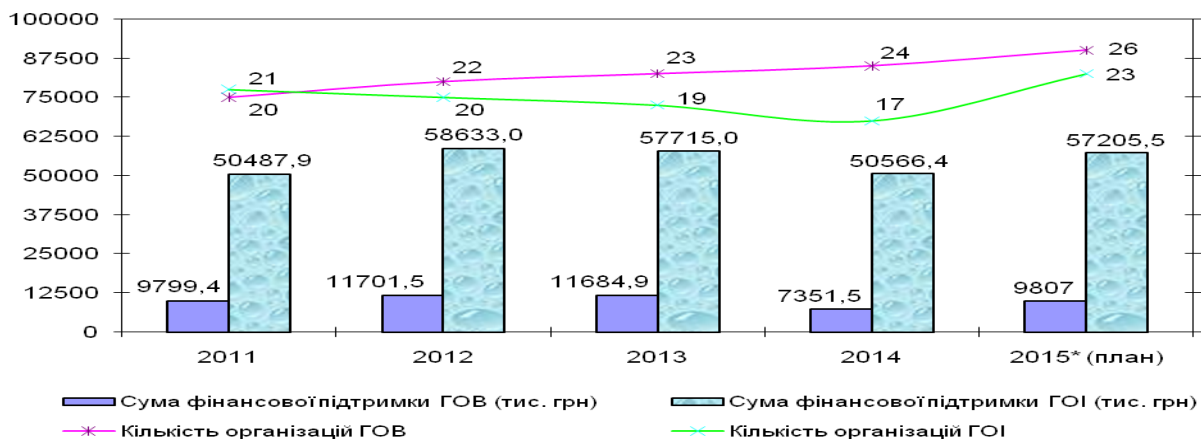
порушення не виявлені. У I півріччі 2015 року Служба АТО аудити використання коштів не проводила.

Таким чином, у 2014 році та I півріччі 2015 року організаційна схема виконання бюджетної програми для надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів неодноразово змінювалася, а органи, залучені до цього процесу, приймали в окремих випадках необґрунтовані та з недотриманням законодавства управлінські рішення, що негативно вплинуло на законність, ефективність і своєчасність використання бюджетних коштів. Це унеможливило використання 2330 тис. грн на проведення централізованих заходів, призвело до використання з порушенням Порядку № 176 у 2014 році 7382 тис. грн, у I півріччі 2015 року – 817,1 тис. гривень. З порушенням пункту 6 Порядку № 176 у планах використання бюджетних коштів на 2015 рік погоджено видатки на матеріальне заохочення на суму 1290,7 тис. грн, що перевищує обмеження.

3. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ ГРОМАДСЬКИМ ОРГАНІЗАЦІЯМ ІНВАЛІДІВ ТА ВЕТЕРАНІВ

Відповідно до підпункту „в” пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України джерелом фінансового забезпечення видатків на надання державної підтримки громадським організаціям інвалідів і ветеранів, які мають статус **всеукраїнських**, визначені кошти державного бюджету. Використання коштів для надання фінансової підтримки ВГО здійснюється за КЕКВ 2610 «Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)». Фактичні обсяги сум фінансової підтримки та дані про її одержувачів за 2011–2015 роки наведено у діаграмі нижче.

Фактичні обсяги сум фінансової підтримки та дані про її одержувачів за 2011–2015 роки

Як видно з даних діаграми, у вказаному періоді за значних обсягів фінансової підтримки кількість організацій, які її отримували, була майже незмінною. **Причиною** чого є ускладнений доступ нових організацій. Лише у

2015 році при зменшенні планових обсягів видатків на цю мету передбачено збільшення кількості таких ВГО до **49**.

Як свідчить аудит, за бюджетною програмою «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років»:

- у складі зведеної потреби у коштах на 2014²⁰-2015²¹ роки частка видатків на надання фінансової підтримки ВГО становила **98,6 відс.** і **98,2 відс.** відповідно. Загальна потреба ВГО на **2014 рік** становила **235221,8 тис. грн** і включала заяви **24 ВГО інвалідів** на суму **204876,3 тис. грн** і **27 ВГО ветеранів** – **30345,5 тис. грн**, з яких відповідно **4 ВГО інвалідів** на суму **1926 тис. грн** та **4 ВГО ветеранів** – **2332,9 тис. грн** звернулися вперше за отриманням фінансової підтримки. Загальна потреба ВГО на **2015 рік** становила **261622,5 тис. грн**, в т.ч. заявки **26 ВГО інвалідів** на суму **232953,2 тис. грн** і **27 ВГО ветеранів** – **28669,3 тис. грн**, з них відповідно **7 ВГО інвалідів** на суму **8703,8 тис. грн** і **4 ВГО ветеранів** – **2336,3 тис. грн** – нові організації. При цьому потреба у коштах на 2014-2015 роки окремими ВГО була **завищеною**;

- бюджетним запитом за КПКВК 2505030 на 2015 рік, сформованим в межах граничного обсягу видатків (**76134,1 тис. грн**), на надання фінансової підтримки передбачено **72012,5 тис. грн**, які розподілено лише ВГО, включеним до розподілу на 2014 рік:

- **83,6 відс.** (**60197,5 тис. грн**) цих коштів розподілено **19** із **26 ВГО інвалідів**, які подали заяви, що становило в цілому **25 відс.** потреби, а у розрізі організацій цей показник коливався від **4,2 відс.** («ВПП») до **94,3 відс.** (ГО жінок-інвалідів «Донна»). Обсяг видатків на підтримку ВГО інвалідів відповідав обсягам, визначеним на 2015 рік Національним планом з реалізації Конвенції про права інвалідів на період до 2020 року, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2012 № 706, із загальним терміном дії 2012-2020 роки;

- **16,4 відс.** (**11815 тис. грн**) – **23** із **27 ВГО ветеранів**, або **41 відс.** потреби, при цьому **найменший** відсоток її задоволення у Співки ВМФ та моряків-підводників (**7 відс.**), **найбільший** – УСВА (**86 відс.**);

- ВГО, включеними до бюджетного запиту (за винятком УТОС і УТОГ), передбачено проведення **601 заходу** (в т.ч. 31 захід НАІУ, 254 заходи ВГО інвалідів і 316 – ВГО ветеранів).

Для Мінсоцполітики **бюджетні призначення** затверджено:

- ✓ на **2014 рік** Законом № 719 **початкові** за КПКВК 2507050 у сумі **78784,9 тис. грн** (відповідальний виконавець **Фонд**); **уточнені**, відповідно до змін, внесених до Закону № 719 Законом України від 27.03.2014 № 1165 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на

²⁰ Пропозиції Мінсоцполітики до проекту Державного бюджету України на 2014 рік (238564,4 тис. гривень).

²¹ За даними бюджетного запиту на 2015 рік за КПКВК 2505030 (266537,2 тис. гривень).

2014 рік» за КПКВК 2505030 на **78723,4 тис. грн** (відповідальний виконавець **Служба**), які задовольняли потребу ВГО **лише на третину;**

✓ на **2015 рік** Законом № 80 (відповідальний виконавець – **Мінсоцполітики**) за КПКВК 2501220 початкові у сумі **76134,1 тис. грн**, що становило 100 відс. видатків, передбачених бюджетним запитом, та **28,6 відс.** загальної потреби у коштах; **уточнені**, з урахуванням змін, внесених Законом України від 02.03.2015 № 217 «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2015 рік» до Закону № 80, – **71134,1 тис. грн**, або на 5000 тис. грн менше.

У 2014-2015 роках у складі бюджетної програми видатки на фінансову підтримку підприємств і організацій невиробничої сфери УТОГ, УТОС і НАІУ затверджено **окремим рядком**, уточнений обсяг яких **щорічно** становив **43341,5 тис. грн²²**, а їхня частка у структурі бюджетних призначень є **значною: 55,1 відс.** у 2014 році та **60,9 відс.** у 2015 році. Водночас **виокремлення** цих організацій не передбачено нормами Порядку № 176 і спричиняє **певну дискримінацію** серед **ВГО**, які звернулися за отриманням фінансової підтримки.

Уточнені річні та помісячні **розрахунки асигнувань** загального фонду державного бюджету за КПКВК 2505030 на 2014 рік і за КПКВК 2501220 на 2015 рік, як і початкові, відповідали сумах уточнених бюджетних призначень, а у **2014 році** передбачали **зміщення** на III квартал **29,2 відс.** річних обсягів, на IV – **29,8 відс.** відповідно.

Аудитом встановлено, що у 2014 році:

- експертними групами ВГО інвалідів та ветеранів (протоколи від 31.03.2014) надано пропозиції щодо розподілу між ВГО видатків у сумі **73624,7 тис. грн** (13517 тис. грн – 27 ВГО ветеранів і 60107,7 тис. грн – 26 ВГО інвалідів);

- робочою групою (протокол від 01.04.2014) ухвалено пропозиції до розподілу **74024,7 тис. грн** (13717 тис. грн – 27 ВГО ветеранів і 60307,7 тис. грн – 26 ВГО інвалідів), що на 400 тис. грн більше, **ніж передбачено пропозиціями експертних груп;**

- **розподіл коштів** на надання фінансової підтримки ВГО, затверджений першим заступником Міністра соціальної політики В.В. Мушиніним на суму **73824,7 тис. грн** і доведений **16.04.2014** Службі, на протипагу пропозиціям робочої групи, передбачав **вилучення 8 нових організацій інвалідів та ветеранів** (50 тис. грн кожній); зміну розмірів фінансової підтримки окремим організаціям; **зменшення обсягів** фінансової підтримки **організаціям** в цілому **на 1152,2 тис. грн** і спрямування їх на проведення **централізованих заходів** Служби із соціального захисту інвалідів та ветеранів, до яких залучаються громадські організації (підпункт 4 пункту 6 Порядку № 176), **за відсутності переліку таких заходів.**

ВГО інвалідів та ветеранів розподілено **72672,5 тис. грн**, у т.ч.:

²² Зменшено порівняно з початковими бюджетними призначеннями на 58,5 тис. гривень.

- **12150 тис. грн – 23 ВГО ветеранів**, з них 12090 тис. грн для 21 ВГО ветеранів, які територіально розміщені у м. Києві, 30 тис. грн – ВГО «Лемківщина» і 30 тис. грн – Спілці ВМФ та моряків-підводників;

- **60522,5 тис. грн – 20 ВГО інвалідів**, з них 25932,3 тис. грн – УТОС, 12709,2 тис. грн – УТОГ, по 400 тис. грн – Спілці шахтарів-інвалідів України та Спілці шахтарів-інвалідів, потерпілих на виробництвах та козацтва України.

В уточненому розподілі коштів на 2014 рік, затвердженому першим заступником Міністра соціальної політики Мушиніним В.В. 29.08.2014, розмір фінансової підтримки **ВГО інвалідів** залишився незмінним, ВГО ветеранів зменшений на 1177,8 тис. грн до **10972,2 тис. грн** за одночасного включення **2-х нових організацій** (50 тис. грн кожній), а обсяги видатків на централізовані заходи Служби із соціального захисту інвалідів та ветеранів **збільшені** на 1177,8 тис. грн до **2330 тис. грн** відповідно.

Як встановлено аудитом у 2015 році:

- пропозиції щодо розподілу коштів експертною групою ВГО інвалідів не формувалися і Фонду не подавалися;

- робочою групою (протокол від 30.04.2015) ухвалені пропозиції до розподілу коштів за КПКВК 2501220 на суму **71134,1 тис. грн** і листом від 06.05.2015 № 1464/01/07.4-15 направлені Мінсоцполітики. Із загального обсягу бюджетних призначень для ВГО розподілено **67012,5 тис. грн**, в т.ч. **9807 тис. грн** – 26 ВГО ветеранів і **57205,5 тис. грн** – 23 ВГО інвалідів;

- **розподіли коштів** на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів затверджені першим заступником Міністра соціальної політики Шевченком В.В. відповідно до пропозицій робочої групи без зазначення дати.

Аналізом розподілу фінансової підтримки у 2014-2015 роках встановлено, що її розмір для **ВГО ветеранів у 2014 році** коливався від **50 тис. грн** (4 організації, з них 2 нові: ВГО «Організація ветеранів Державної прикордонної служби України», ВСГО «Союз ветеранів Ракетних військ стратегічного призначення України») до **2273,1 тис. грн** УСВА, у 2015 році – від **50 тис. грн** (2 організації, з них 1 нова – Всеукраїнське об'єднання «Союз учасників миротворчих операцій») до **1700 тис. грн** (УСВА); **ВГО інвалідів у 2014 році** – від **30 тис. грн** (ВГО «Спортивна федерація глухих України») до **4565 тис. грн** (ВОІ СОІУ), у 2015 році – від **22 тис. грн** до **3551,5 тис. гривень**.

Зведені кошториси та річні плани асигнувань загального фонду державного бюджету на 2014 рік за КПКВК 2505030 для Служби та на 2015 рік за КПКВК 2501220 для Мінсоцполітики складені на загальну суму бюджетних призначень і затверджені Мінсоцполітики станом на:

- **01.01.2015** передбачали збільшення показників кошторису Фонду на **37946,5 тис. грн** на підставі змін, внесених упродовж квітня-травня 2014 року, до **41457,9 тис. грн**, зменшення їх на аналогічну суму Службі – до **37265,5 тис. грн**, у складі яких видатки на надання фінансової підтримки ВГО становили **32366,8 тис. грн**, в т.ч. **29800,5 тис. грн** для ВГО, які територіально розміщені у м. Києві (10972,2 тис. грн – ВГО ветеранів та 18828,3 тис. грн – ВГО інвалідів), **236,3 тис. грн** – перерозподілені на центральний рівень видатки

підприємств та організацій УТОС, УТОГ і ВОІ СОІУ, розміщених в АР Крим і у м. Севастополі, і **2330 тис. грн** – видатки на здійснення централізованих заходів;

- **01.07.2015** встановлювали **видатки Фонду**, з урахуванням змін, внесених упродовж травня-червня 2015 року до показників кошторису від 15.02.2015, у сумі **57205,5 тис. грн**, що на 54564,1 тис. грн більше їх початкових сум. **Видатки Служби АТО** початково згідно з кошторисом від 29.05.2015 затверджені у сумі **9341,1 тис. грн**, з урахуванням змін від 02.06.2015 збільшені до **9657 тис. грн**, або на 315,9 тис. грн, унаслідок передачі Мінсоцполітики кошторисних призначень, здійснених ним до внесення змін до Порядку № 176. При цьому розподіл цих показників між одержувачами бюджетних коштів Мінсоцполітики провело 07.07.2015.

Аудитом встановлено, що зведені показники **уточнених планів** використання бюджетних коштів одержувачів **були меншими** за показники розподілів у 2014 році по **ВГО інвалідів на 60 тис. грн** (не затверджено план використання бюджетних коштів ВГОІ Чорнобильської катастрофи «Чорнобиль-Єдність») через її відмову у квітні від фінансової підтримки, по **ВГО ветеранів** у I півріччі 2015 року **на 150 тис. грн** (не затверджено плани для ВГО, які розміщені поза межами м. Києва (ВГО «Лемківщина» – 50 тис. грн, Спілки ВМФ та моряків-підводників – 100 тис. гривень²³).

Метою бюджетної програми згідно з паспортами на 2014–2015 роки визначено реалізацію соціального захисту та соціального забезпечення ветеранів війни, праці та інвалідів, а також здійснення заходів щодо увічнення дня Перемоги та пам'яті загиблих під час бойових дій. Згідно з розподілом бюджетних призначень, визначених паспортом, у **2014 році** на надання фінансової підтримки ВГО передбачено спрямувати **93,8 відс.** їх обсягів (**73824,7 тис. грн**), у 2015 році – **94,2 відс. (67012,5 тис. грн)**, що у розрізі ВГО **відповідало показникам розподілів**, затверджених Мінсоцполітики.

Формування паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505030 і за КПКВК 2501220 Мінсоцполітики і Служба здійснили з **частковим урахуванням Загальних вимог** до визначення результативних показників бюджетної програми, затверджених наказом Мінфіну від 10.12.2010 № 1536, і стану їх виконання у попередніх роках. Більшість результативних показників орієнтовані на оцінку результатів надання фінансової підтримки для УТОС, УТОГ і НАІУ, а деякі з них безпосередньо не мають прямого відношення до мети і завдань бюджетної програми. Це **викривило фактичний стан** справ щодо її реалізації, зокрема:

- **показниками затрат** визначено кількість установ ВГО інвалідів, які отримують фінансову підтримку; установ і організацій непромислової та невиробничої сфери УТОС і УТОГ; чисельність інвалідів по зору, які потребують оздоровлення в установах і закладах УТОС; реабілітації в обласних центрах УТОС і надання допомоги у вирішенні соціально-побутових питань

²³ Кошторис і план використання бюджетних коштів, які затверджені 27.08.2015, Мінсоцполітики погодило 18.09.2015.

замість показників, що визначають обсяги і структуру ресурсів, забезпечують виконання бюджетної програми і характеризують структуру витрат (зокрема, дотримання ВГО обмежень, встановлених Порядком № 176);

- **показники продукту** (кількість заходів та осіб, які взяли в них участь) та **ефективності** (середні витрати на проведення заходів) визначено **узагальнено для всіх ВГО ветеранів та інвалідів**, із виділенням окремих показників лише для НАІУ, що ускладнює здійснення детальної оцінки ефективності та результативності їх проведення у зв'язку з різносторонністю (семінари, круглі столи, конференції, виборні збори організації тощо). Крім того, не визначалися показники, які характеризують надання соціальних послуг;

- **збільшення** у 2014 році при уточненні паспорта **показника продукту – кількості осіб**, які взяли участь у заходах ВГО ветеранів, на 40 відс., або майже на 50 тис. осіб, **при одночасному зменшенні кількості заходів** на 29 відс. (на 104 од.) було **недостатньо обгрунтованим** і призвело до зростання відсотка недовиконання фактичного показника за кількістю осіб;

– **викликає сумнів сталість показників ефективності**, а саме: середній розмір фінансової підтримки на одну невиробничу організацію УТОС, середні витрати на одного інваліда, якому буде надано реабілітацію в обласних центрах УТОС, і на одного інваліда по зору, якого буде оздоровлено в установах і закладах УТОС у паспорті на 2014-2015 роки та звіті про його виконання за 2014 рік, урахуваючи економічну ситуацію в країні, рівень інфляції та зміну обсягів фінансової підтримки. Крім того, при формуванні паспорта на 2015 рік не врахований значний відсоток перевиконання всіх результативних показників в частині УТОС, УТОГ у 2014 році.

Показники виконання у 2014 році бюджетної програми за КПКВК 2505030 і у I півріччі 2015 року за КПКВК 2501220 наведено в таблиці нижче.

Показники виконання бюджетної програми у 2014 році за КПКВК 2505030 і у I півріччі 2015 року за КПКВК 2501220

КЕКВ	Затверджено на рік із змінами (розпис)	План на рік із змінами (кошторис)	Фактично виділено асигнувань	Відсоток до плану	Касові видатки	Повернуто до бюджету / залишок асигнувань
2014 рік за КПКВК 2505030						
Всього	78723,4	78723,4	69878,4	88,8	60383,4	9495,0
з них 2610*	76824,7	76 824,7	69 420,4	90,4	59960,1	9460,3
I півріччя 2015 року за КПКВК 2501220						
Всього	71134,1	71134,1	29954,3	42,1	19101,2	10853,1
з них 2610*	70012,5	70012,5	29783,0	42,6	19101,2	10681,8

Примітка.* Включають видатки на фінансову підтримку ВГО і відшкодування витрат на лікування.

За даними звітності Державної казначейської служби України (далі – ДКСУ) затверджені бюджетні призначення забезпечені бюджетними асигнуваннями із загального фонду державного бюджету у 2014 році за КПКВК 2505030 в цілому на **88,8 відс.**, з них видатки за **КЕКВ 2610** на

90,4 відс.; станом на 01.07.2015 за КПКВК 2501220 на **78,8 відс.** та **79,2 відс.** відповідно до обсягу, передбаченого на цей період.

Усі отримані бюджетні асигнування Мінсоцполітики спрямовано на рахунки Служби та одержувачів. При цьому Службою згідно з розподілами спрямовано асигнувань на рахунки одержувачів у 2014 році за КЕКВ 2610 на **293,7 тис. грн менше**, ніж отримано від Мінсоцполітики (розподіл підготовлено в кінці грудня 2014 року, але не проведено УДКСУ в м. Києві), у I півріччі 2015 року, відповідно, на **28,5 тис. грн** (асигнування не спрямовані ГО «Всеукраїнське об'єднання Союз миротворчих операцій» через проблеми відкриття реєстраційного рахунку).

Касові видатки за КПКВК 2505030 у 2014 році в цілому становили **60383,4 тис. грн**, з них КЕКВ 2610 – **59960,1 тис. грн** (в т.ч. на надання фінансової підтримки ВГО – **58158,4 тис. грн**, відшкодування витрат на лікування – 1801,7 тис. грн), що становить **86,5 відс. і 86,4 відс.** отриманих асигнувань; за КПКВК 2501220 у I півріччі 2015 року лише за КЕКВ 2610 – **19101,2 тис. грн** на надання фінансової підтримки ВГО. У 2014 році третину видатків здійснено у листопаді та грудні, у I півріччі 2015 року – **77,6 відс. у червні**.

У структурі касових видатків, здійснених у 2014 році та I півріччі 2015 року одержувачами фінансової підтримки, **63,7 відс.** (37019 тис. грн) і **92,4 відс.** (17658,6 тис. грн) відповідно становили видатки ВГО інвалідів, які фінансувалися через обласні відділення Фонду; **36,3 відс.** (21139,4 тис. грн) – ВГО інвалідів та ветеранів і **7,6 відс.** (1442,6 тис. грн) – ВГО ветеранів, які фінансувалися через Службу.

Дебіторська і кредиторська заборгованість за КПКВК 2505030 одержувачів фінансової підтримки на початок та кінець 2014 року **не відображається**. При цьому станом на 01.01.2015 у 7 ВГО інвалідів рахувалися зареєстровані, але неоплачені фінансові зобов'язання на загальну суму **961,4 тис. грн** (переважно видатки на проведення заходів). Разом з тим у 2014 році залишилися незареєстрованими неоплачені фінансові зобов'язання на суму **8,2 тис. грн** для 1 ВГО інвалідів (ВГО «Спілка шахтарів-інвалідів України» за проведення заходів) і **959,4 тис. грн** для 13 ВГО ветеранів, з них **704,9 тис. грн** – за проведення заходів. При цьому лише для 2-х із 13 ВГО ветеранів (Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих, Українська спілка в'язнів – жертв нацизму (далі – УСВЖН), Спілка ВМФ та моряків-підводників) до розподілу на 2015 рік **включено** зобов'язання минулого року на суму **57,4 тис. гривень**.

Станом на **01.07.2015** за КПКВК 2501220 **кредиторська** заборгованість становила **496,4 тис. грн**, у т.ч. **8,9 тис. грн** – по 3 ВГО ветеранів, які отримали фінансування через Службу АТО, і **487,6 тис. грн** – через Фонд (в т.ч. **478,2 тис. грн** – одержувачі бюджетних коштів системи УТОС, УТОГ і ВОІ СОІУ, **9,4 тис. грн** – Конфедерація).

У кінці 2014 року до державного бюджету повернуто **9495 тис. грн**, з них кошти фінансової підтримки – **9053,5 тис. грн**, у т.ч. понад 70 відс. по ВГО

інвалідів, решта – ВГО ветеранів. Зокрема, із загального обсягу асигнувань, повернутих з реєстраційних рахунків 21 ВГО ветеранів (**2487,4 тис. грн²⁴**), **12 ВГО ветеранів не освоєно 61,4 відс.** (1528 тис. грн) зокрема, УСВА – 488,4 тис. грн, Всеукраїнською спілкою учасників війни (далі – ВСУВ) – 164,1 тис. грн, Всеукраїнським союзом громадських об'єднань учасників бойових дій, ветеранів військової служби та правоохоронних органів – 487,1 тис. грн, **внаслідок відсутності потреби** в них (за поясненнями організацій, у зв'язку з відміною окремих заходів через зміщення фінансування на листопад-грудень 2014 року), що є свідченням неефективного управління Мінсоцполітики і Службою бюджетними коштами. Решту не використано через неоплату органами ДКСУ платіжних доручень.

Водночас, як встановлено аудитом, незважаючи на постійне недофінансування, окремі одержувачі бюджетних коштів упродовж 2014 року за відсутності належного контролю з боку Служби **тривалий час** накопичували на своїх реєстраційних рахунках отримані асигнування, зокрема: **понад 3 місяці** (з 26.05.2014 до 02.10.2014) на рахунку ВГО «Спілка шахтарів-інвалідів України» через проблеми з роботою УДКСУ в м. Донецьку рахувалися асигнування у сумі **171 тис. грн**, які повернуті на підставі листа цієї організації від 22.09.2014 № 49; **понад 7 місяців** на рахунку «ВППП» обліковувалися асигнування на суму **95,8 тис. гривень**. Залишки невикористаних асигнувань на рахунку **Вінницької обласної організації УТОГ** станом на 01.05.2014 становили **50 відс.** (43,6 тис. грн) обсягів надходжень, на 01.12.2014 – **12,3 відс.** (51,2 тис. гривень).

Станом на **01.07.2015** залишок відкритих і невикористаних асигнувань на рахунках ВГО – одержувачів фінансової підтримки, не підкріплених видатками, становив **10681,8 тис. грн**, або 35,9 відс. спрямованих сум, що пов'язано із стислими термінами їх освоєння (отримані у травні-червні).

Аналіз виконання результативних показників за 2014 рік засвідчив, що:

- з **5** показників **затрат один** було **перевиконано** (кількість інвалідів по слуху, які отримують допомогу у вирішенні соціально-побутових питань, фактично становила 56928 осіб, або на 21,2 відс. більше), а **4** – **виконані в повному обсязі**, однак аудит засвідчив завищення по двох із них: на 3 організації кількості установ ВГО інвалідів, які отримали фінансову підтримку (фактично 17), і на 1 організацію кількості установ ВГО ветеранів (24);

- **7 із 11** показників **продукту недовиконано** у зв'язку із зменшенням кількості заходів та економією коштів на їх проведення (зокрема, кількість заходів, проведених ВГО ветеранів – **на 50,2 відс.**; кількість осіб, які взяли в них участь, – **на 66,1 відс.**; кількість заходів, проведених ВГО інвалідів, – **на 24,3 відс.**, а НАГУ – **на 32,3 відс.**; кількість осіб, які взяли в них участь, – **на 83,8 відс.**, а для НАГУ – на 50 відс.), **3 виконано і 1 перевиконано**;

- **5 із 10** показників **ефективності виконано** в повному обсязі, **4 – недовиконано**, що пов'язано із зменшенням кількості фактично проведених заходів (зокрема, середній розмір фінансової підтримки на одну невиробничу

²⁴ За оперативними даними, отриманими на запит Рахункової палати.

організацію УТОГ становив **458,9 тис. грн**, УТОС – **103,5 тис. грн** або, відповідно, на 11,8 тис. грн та 13,8 тис. грн менше запланованого, середній розмір витрат на проведення заходів ВГО ветеранів – **14,7 тис. грн** і 4,7 тис. грн; заходів, здійснених НАІУ – 51,7 тис. грн і 16,5 тис. грн відповідно) і 1 перевиконано (середній розмір витрат на проведення заходів ВГО інвалідів становив **29,3 тис. грн**, або на 1,3 тис. більше запланованого);

- **3 із 5** показників якості **виконано** в повному обсязі (рівень забезпечення інвалідів по зору оздоровленням в установах і закладах УТОС (фактично – 11,8 відс.), реабілітацією в обласних центрах УТОС (26,9 відс.), інвалідів по слуху допомогою у вирішенні соціально-побутових питань (100 відс.), **1 – недовиконано** (рівень фінансової підтримки організацій невиробничої сфери УТОС і УТОГ на 3,9 відс.) та **1 перевиконано** (рівень залучення інвалідів до проведення заходів НАІУ – на 58 відс. (79 відс. за плану 50 відсотків).

При цьому аудитом встановлено, що у звіті про виконання паспорта більшість результативних показників не відповідали фактичним даним. Зокрема, **кількість** проведених ВГО ветеранів заходів і їх **середня вартість**, відповідно, **знижені** на **12 заходів** (139 проти 127) і **2,2 тис. грн** (16,9 тис. грн проти 14,7 тис. грн), а чисельність осіб, які взяли в них участь, навпаки **завищена** на **7,2 тис. осіб** (50840 проти 58080 осіб). **Кількість** проведених **ВГО інвалідів заходів** і **чисельність осіб**, які взяли участь в них, **завищені** на **12 заходів** (209 проти 221 заходу) і **492 особи** (20675 проти 21167 осіб) відповідно. Це, зокрема, спричинене, включенням до показників паспорта заходів, проведених за рахунок інших джерел. Так, згідно зі звітом про виконання паспорта бюджетної програми ВГО за 2014 рік, ВГОІ «Союз Чорнобиль України» проведено 17 заходів (100 відс. плану) за участю 1200 осіб, згідно з даними звіту про проведені заходи – 5 заходів на суму 166,9 тис. грн (445 осіб), решта – за рахунок інших джерел.

Таким чином, Мінсоцполітики, Службою та Службою АТО не повною мірою забезпечено обґрунтоване планування коштів, призначених на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів і ветеранів на 2014-2015 роки, їх розподіл між ВГО, ефективне управління та використання. Це навіть в умовах недофінансування призвело до накопичення у більшості одержувачів значних залишків коштів та повернення у кінці 2014 року до державного бюджету 9495 тис. грн за КПКВК 2505030. Станом на 01.07.2015 залишок відкритих і невикористаних асигнувань на рахунках одержувачів фінансової підтримки становив 10681,8 тис. грн, або 35,9 відс. спрямованих сум. Більшість результативних показників паспорта бюджетної програми на 2014-2015 роки визначені необґрунтовано, а звіт про виконання паспорта за 2014 рік базувався на недостовірних даних (завищені або занижені), що ускладнило здійснення оцінки фактичного стану справ щодо реалізації цієї бюджетної програми.

4. РЕЗУЛЬТАТИ АУДИТУ ВИКОРИСТАННЯ КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ, ПРИЗНАЧЕНИХ НА ФІНАНСОВУ ПІДТРИМКУ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ІНВАЛІДІВ ТА ВЕТЕРАНІВ

У структурі касових видатків за бюджетною програмою на надання фінансової підтримки у 2014 році частка видатків, здійснених ВГО ветеранів, становила **12,6 відс.**, ВГО інвалідів – **87,4 відс.**, у I півріччі 2015 року, відповідно, **7,6 відс.** і **92,4 відсотка**. При цьому **недофінансування** у 2014 році і I півріччі 2015 року видатків на фінансову підтримку в цілому з **одночасним повним** фінансуванням видатків **на матеріальне заохочення** зумовило **порушення обмежень**, встановлених пунктом 6 Порядку № 176. Причиною зазначеного є **відсутність** нормативно визначеної **залежності виплати матеріального заохочення ВГО ветеранів та інвалідів від стану проведення ними заходів**. Це призводить до неефективного використання ними бюджетних коштів на надання фінансової підтримки.

Нескладання на відміну від ВГО інвалідів календарних планів проведення заходів ВГО ветеранів, недотримання їх окремими ВГО інвалідів, ускладнює здійснення належного контролю з боку розпорядників за використанням коштів на їх проведення, знижує ефективність та результативність їх витрачання на цю мету.

4.1. Використання бюджетних коштів на фінансову підтримку громадських організацій ветеранів у 2014 році та I півріччі 2015 року

У 2014 році **24** ВГО ветеранів за рахунок коштів фінансової підтримки здійснено касові видатки на суму 7351,5 тис. грн., або 74,7 відс. спрямованих асигнувань, упродовж I півріччя 2015 року **17** ВГО ветеранів – **1442,6 тис. грн.**, або 29,7 відс. (**4854,6 тис. гривень**).

У структурі касових видатків у 2014 році та за I півріччя 2015 року:

✓ **52,8 відс.** (3883 тис. грн) і **72,4 відс.** (1043,9 тис. грн) відповідно становили **видатки на матеріальне заохочення** замість **35 відс.**, встановлених пунктом 6 Порядку № 176. У розрізі ВГО ветеранів цей показник у 2014 році коливався від **35,4 відс.** (Асоціація ветеранів внутрішніх військ МВС України) до **89 відс.** (ВГО «Товариство українських офіцерів»), для ВСГО «Союз ветеранів Ракетних військ стратегічного призначення України» – **100 відсотків**. У I півріччі 2015 року для **10 ВГО ветеранів** від **25,9 відс.** (Асоціація соціальної підтримки і захисту співробітників спецслужб України «Співдружність») до **95,9 відс.** (Всеукраїнський союз громадських об'єднань учасників бойових дій, ветеранів військової служби та правоохоронних органів), для **7 ВГО ветеранів** – **100 відсотків**;

✓ **15,3 відс.** (1122,7 тис. грн) і **12,8 відс.** (185,1 тис. грн) – **видатки на утримання організацій**. У розрізі ВГО ветеранів цей показник у **2014 році** коливався від **0,5 відс.** (Асоціація ветеранів внутрішніх військ МВС України) до **26,9 відс.** (Всеукраїнська організація інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій). Дві ВГО ветеранів (Українська асоціація ветеранів-співробітників спеціальних підрозділів по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю

«К» СБУ (далі – Асоціація «К» СБУ) і ВГО «Організація ветеранів державної прикордонної служби України») **не здійснювали видатки на цю мету. У I півріччі 2015 року для 9 ВГО ветеранів – від 0,5 відс. (ВГО Спілка Офіцерів України) до 49,6 відс. (Всеукраїнська організація інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій);**

✓ **31,9 відс. (2345,8 тис. грн) і 14,8 відс. (213,6 тис. грн) – видатки на проведення заходів.** У розрізі ВГО ветеранів цей показник у 2014 році коливався від **8 відс. (ВГО «Товариство українських офіцерів»)** до **64,4 відс. (Асоціація ветеранів внутрішніх військ МВС України).** У I півріччі 2015 року для **4-х ВГО ветеранів – від 17,8 відс. (Асоціація ветеранів Державної кримінально-виконавчої служби України) до 74,1 відс. (Асоціація соціальної підтримки і захисту співробітників спецслужб України «Співдружність»).**

У 2014 році згідно з розрахунками до планів використання коштів **25 ВГО** ветеранів заплановано проведення **372 заходи** на суму **5490,2 тис. грн**, фактично за даними звітів **23** провели лише **139 заходів (37,4 відс.)** за участю **50840 осіб** на суму **2345,8 тис. грн** із середньою вартістю **16,9 тис. гривень.** У розрізі ВГО ветеранів відсоток виконання плану коливався від **7,7 відс. (ВГО «Об'єднання ветеранів розвідки України»** проведено 1 із 13 заходів) до **80 відс. (Асоціація соціальної підтримки і захисту співробітників спецслужб України «Співдружність» – 4 із 5).** На 2015 рік заплановано проведення **24 ВГО** ветеранів **328 заходів** на суму **4651,1 тис. грн**, упродовж I півріччя 2015 року чотири **ВГО** ветеранів провели **4 заходи** за участю **13210 осіб** на суму **213,6 тис. гривень.**

Аудитом встановлено, що **планування та використання** у 2014 році та I півріччі 2015 року коштів фінансової підтримки окремими ВГО ветеранів на проведення заходів здійснювалося **за відсутності належного контролю** з боку Служби і Служби АТО з **певними недоліками та в окремих випадках з недотриманням** законодавства та неефективно, зокрема:

✓ за відсутності належного контролю з боку Служби **3-ма ВГО** ветеранів (УСВЖН, Всеукраїнська організація інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій) у **2014 році** проведено **4 заходи** на суму **70,3 тис. грн** за їх **відсутності в розрахунках** до кошторису і плану використання коштів; **2-ма ВГО** ветеранів (ОВУ, Всеукраїнське товариство політичних в'язнів і репресованих) при проведенні погоджених заходів здійснено видатки за **напрямами, які були відсутні** в поданих розрахунках на **2014 рік, – 24,9 тис. грн** ОВУ на сувенірну продукцію. Це зумовило неефективне використання коштів на суму **95,2 тис. гривень;**

✓ **4-ма ВГО** ветеранів у 2014 році проводилися заходи, пов'язані лише з їх **організаційною діяльністю** (звітні конференції, конференції для створення підрозділів, наради з керівниками обласних осередків тощо) або заходи взагалі **не проводилися**, що свідчить про **невиконання роз'яснень Мінсоцполітики.** Так, за 2014 рік Асоціацією «К» СБУ проведено **2 заходи** (наукова практична конференція для створення спецпідрозділів Асоціації «К» СБУ з залученням діючих співробітників; робоча нарада з керівниками обласних осередків з

розгляду основних напрямів діяльності) на суму **27,9 тис. грн**; ВГО «Об'єднання ветеранів розвідки України» – 1 захід (звітна конференція) – **25,9 тис. грн**; ВГО «Організація ветеранів державної прикордонної служби України» – 1 захід (навчально-установчий семінар з головами регіональних і первинних осередків) – **20 тис. грн**; Спілкою ВМФ та моряків-підводників – 1 захід (засідання членів спілки стосовно Статуту) – **7,1 тис. грн**; ВСГО «Союз ветеранів Ракетних військ стратегічного призначення України» **не проведено жодного заходу**, проте використано на матеріальне заохочення **17,5 тис. гривень**. Загалом цими ВГО ветеранів у 2014 році використані кошти у сумі **272,6 тис. гривень**;

✓ **4 ВГО** ветеранів у 2014 році проведено **5 заходів**, фактична вартість, терміни та місця проведення яких не відповідали запланованим. Наприклад, ВСУВ на захід «Проведення міжнародної військово-історичної конференції у м. Ужгороді «Червона Армія – визволителька України та країн Східної Європи від фашизму» витрачено **42,9 тис. грн** за рахунок збільшення учасників з **40 до 100 осіб** при запланованих **18,5 тис. грн**; Всеукраїнською організацією інвалідів війни, Збройних Сил та учасників бойових дій захід «Науково-практичний семінар» проведено у травні 2014 року в м. Ужгороді на суму **15,3 тис. грн** замість січня у м. Ворзелі – **1,7 тис. гривень**;

✓ **ОВУ у 2014 році всупереч підпункту 1 пункту 7** Постанови № 98 **на підставі копій** проїзних документів **відшкодовані витрати** на проїзд **27 особам** на суму **4 тис. грн**; здійснені видатки **на придбання канцтоварів** за статтею «предмети, матеріали, обладнання та інвентар» в обсягах, що перевищували затверджені планом використання бюджетних коштів **на 13,9 тис. грн**, з метою уникнення повернення їх до державного бюджету, що зумовило їх неефективне використання;

✓ **всупереч роз'ясненням** Мінсоцполітики **ОВУ у 2014 році** витрачено **83,3 тис. грн** на виготовлення **64 пам'ятних знаків** (34 од. за ціною **684,7 грн** і 30 од. – **2 тис. грн**). Аналогічно, **Службою АТО** погоджено для **7 ВГО** ветеранів видатки на проведення у **2015 році** заходів, які передбачали **придбання канцтоварів, сувенірної, квіткової та фотопродукції** на суму **298,7 тис. гривень**. Зокрема, **ОВУ** погоджені видатки на виготовлення 415 значків на суму **20,2 тис. грн** і закупівлю квіткової продукції – **10 тис. грн**; Асоціації ветеранів внутрішніх військ МВС України – на канцтовари – **20,9 тис. грн**; Всеукраїнському союзу громадських об'єднань учасників бойових дій, ветеранів військової служби та правоохоронних органів – на випуск друкованої продукції – **15,5 тис. грн** і пошиття спецодягу для 350 осіб – **99,8 тис. грн**; ВГО «Всеукраїнська асоціація ветеранів-підводників» – на фото-, відеозйомку та їх цифрову обробку – **88 тис. грн**, на сувеніри – **10 тис. гривень**.

Таким чином, використання бюджетних коштів на фінансову підтримку ВГО ветеранів здійснювалося окремими її одержувачами за відсутності належного контролю з боку Служби та Служби АТО, що призвело у 2014 році до неефективного використання **381,7 тис. грн**, з

недотриманням законодавства з цих питань – 4 тис. грн, з недотриманням роз'яснень Мінсоцполітики – 83,3 тис. грн, затвердження на 2015 рік з недотриманням роз'яснень Мінсоцполітики – 298,7 тис. гривень. При цьому в структурі касових видатків ВГО ветеранів найбільшу їх частку (52,8 відс. і 72,4 відс.) у порушення обмежень, встановлених пунктом 6 Порядку № 176, становили видатки на матеріальне заохочення, а заходи не проводилися або здебільшого були пов'язані з організаційною діяльністю.

4.2. Використання бюджетних коштів на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів у 2014 році та I півріччі 2015 року

У 2014 році **17 ВГО інвалідів** за рахунок коштів фінансової підтримки проведено касових видатків на суму **50566,4 тис. грн²⁵**, або 89,4 відс. спрямованих асигнувань, упродовж I півріччя 2015 року **17 ВГО інвалідів** – **17658,6 тис. грн**, або 70,9 відсотка.

У складі касових видатків у 2014 році та за I півріччя 2015 року:

✓ **36103,8 тис. грн і 15015,7 тис. грн** становили видатки на **матеріальне заохочення з нарахуваннями**. У **2014 році** частка таких видатків в системі УТОС становила **83,5 відс.**, УТОГ – **81,2 відс. замість 80 відс.**, передбачених Порядком № 176, в інших ВГО інвалідів – за середнього показника **45,1 відс.** коливалися від **31,8 відс.** (ВГО «Спортивна федерація глухих України») до **100 відс.** (ВГО «Спілка шахтарів-інвалідів, потерпілих на виробництвах та козацтва України»). У **I півріччі 2015 року** відповідно в системі УТОС – **89,5 відс.**, УТОГ – **84,8 відс.**, в інших ВГО інвалідів – в середньому **70,9 відс.**, від **23,6 відс.** (ВГО «Народна академія творчості інвалідів») до **100 відс.** («ВПП»), ВГО «Спортивна федерація глухих України»). Наприклад, касові видатки на цю мету Вінницької обласної організації ВОІ СОІУ у 2014 році становили 24,4 тис. грн, або **46,9 відс.**; у I півріччі 2015 року – 7,8 тис. грн, або **100 відс.**; у I півріччі 2015 року для Вінницької обласної організації УТОГ – 190,3 тис. грн, або **90,1 відс.**; «ВПП» – 7,3 тис. грн, або **100 відсотків**. При цьому планові показники згаданим організаціям на 2014-2015 роки затверджені з дотриманням обмежень, визначених пунктом 6 Порядку № 176;

✓ **7908 тис. грн і 2163,7 тис. грн** – **утримання організацій**. У **2014 році** частка таких видатків у системі УТОС становила **16,5 відс.**, УТОГ – **18,8 відс.**, в інших ВГО інвалідів – за середнього показника **11,9 відс.** коливалася від **0,3 відс.** (ВГО «Асоціація інвалідів-спинальників України») до **22,3 відс.** (ВГО «Український національний фонд допомоги інвалідам Чорнобиля»). У **I півріччі 2015 року** – в системі УТОС – **10,5 відс.**, УТОГ – **15,2 відс.**, в інших ВГО інвалідів – за середнього **13,1 відс.**, від **0,02 відс.** (ВГО «Народна академія творчості інвалідів») до **44,2 відс.** (ВГОІ «Інститут реабілітації та соціальних технологій»). Зокрема, частка видатків на цю мету Вінницької обласної організації ВОІ СОІУ в 2014 році становила **25,6 відсотка**;

²⁵ За винятком видатків підприємств та організацій системи УТОС, УТОГ в АР Крим і м. Севастополі.

✓ **6554,6 тис. грн** (13 відс.) та **479,2 тис. грн** (2,7 відс.) – проведення заходів 15-ти ВГО інвалідів. У розрізі організацій цей показник у 2014 році коливався від **28,8 відс.** (ВГО «Союз Чорнобиль України») до **68,2 відс.** (ВГО «Спортивна федерація глухих України»); у I півріччі 2015 року – від **0,9 відс.** (НАІУ) до **76,4 відс.** (ВГО «Народна академія творчості інвалідів»).

У 2014 році згідно з паспортом бюджетної програми було заплановано проведення **18 ВГО інвалідів 295 заходів**, фактично згідно зі звітами 16-ма проведено **209 заходів** на суму **6554,6 тис. грн**, в яких взяли участь 20675 осіб, в т.ч. 13309 інвалідів. На 2015 рік заплановано проведення 20 ВГО інвалідів **236 заходів**, упродовж I півріччя 2015 року 8 ВГО інвалідів унаслідок початку спрямування асигнувань у середині червня проведено лише **20 заходів** на суму **479,2 тис. грн** за участю 2368 осіб, в т.ч. 1932 інвалідів.

За результатами аудиту використання у 2014 році та I півріччі 2015 року ВГО інвалідів фінансової підтримки на проведення заходів встановлено таке:

✓ **терміни проведення** заходів ВГО інвалідів, які мали місце впродовж 2014 року і I півріччя 2015 року, оцінка результатів їх проведення та **середні витрати на 1 учасника** за однотипними заходами (семінари, тренінги, круглі столи, конференції тощо) **значно різнилися між собою:**

- **середня тривалість семінарів** становила 3 дні та у розрізі ВГО інвалідів коливалася від **1 дня** (ВГОІ «Союз Чорнобиль України», ВГО «Спортивна федерація глухих України», ВГО «Спілка шахтарів-інвалідів, потерпілих на виробництвах та козацтва України») до **5 днів** (ВОІ СОІУ, НАІУ, Конфедерація), **круглих столів** – 3 дні та коливалася від **1 дня** (НАІУ, ВГОІ «Союз Чорнобиль України») до **5 днів** (НАІУ), **конференцій** – 2 дні, коливалася від **1 дня** (НАІУ, ВГО «Український національний фонд допомоги інвалідам Чорнобиля») до **3 днів** (ВОІ СОІУ, ВГО Коаліція);

- **середньоденні витрати** на 1 учасника заходу становили, зокрема:

- **круглий стіл** – від **109 грн** (ВГО «Інститут реабілітації та соціальних технологій») до **666,7 грн** (НАІУ), у I півріччі 2015 року – від **30 грн** (Харківська обласна рада ВОІ СОІУ) до **63,8 грн** (Запорізьке обласне товариство інвалідів ВОІ СОІУ);

- **конференція, засідання, рада** – від **41,7 грн** (ВГО «Український національний фонд допомоги інвалідам Чорнобиля») до **318,5 грн** (НАІУ);

- **семінар** – від **28,6 грн** (ВГО «Спортивна федерація глухих України») до **401 грн** (ВГО «Всеукраїнська асоціація працездатних інвалідів» (далі – ВГО «ВАПІ»), у I півріччі 2015 року – від **19,4 грн** (Миколаївська обласна організація ВОІ СОІУ) до **500 грн** (ВГО «Спілка шахтарів-інвалідів, потерпілих на виробництвах та козацтва України»).

Значні коливання показників зумовлено невстановленням Мінсоцполітики і Службою **обмежень щодо тривалості заходів та їх вартості**. У 2015 році Регламентом роботи експертної групи Фонду встановлено обмеження **термінів проведення заходів** за їх видами (зокрема, конференції до 3 днів, круглі столи, збори до 2 днів, семінари до 5 днів – на всеукраїнському рівні, на регіональному – до 2 днів, до 1 дня та до 2 днів, відповідно);

✓ **6-ма ВГО інвалідів** у 2014 році здійснено видатки на проведення заходів з **недотриманням** норм Порядку № 176 та роз'яснень Мінсоцполітики, що призвело до їх **завищення** на суму **69,3 тис. грн**, зокрема:

- 5-ма ВГО інвалідів (ВГО «ВАПШ», НАІУ, ВГО «Асоціація інвалідів-спинальників України», ВГО «Коаліція», Конфедерація) при проведенні **11** заходів недотримано норми Постанови № 98, що призвело до завищення **витрат на проживання та/або харчування** учасників заходів, а також на транспортні послуги на загальну суму **50,4 тис. гривень**;

- 2-ма ВГО інвалідів (НАІУ, ВГО «Спортивна федерація глухих України») проведено видатки на придбання канцелярських виробів і проведення фізкультурно-оздоровчого заходу на загальну суму **18,9 тис. грн**, чим **недотримано роз'яснення** Мінсоцполітики щодо заборони їх здійснення;

✓ **випадки повторення з року в рік типових заходів** з різною вартістю. Так, НАІУ впродовж останніх трьох років було заплановано і фактично проведено у 2013-2014 роках 4 однакових заходи (зокрема Всеукраїнська конференція (конгрес, збори) керівників та лідерів ВГОІ – членів та партнерів НАІУ «Генеральна асамблея» – 2013 рік – 90,6 тис. грн, 2014 рік – 70,1 тис. грн, 2015 рік – 118,4 тис. грн); ВГО Коаліція – 3 однакових заходи, не враховуючи надання послуг денного догляду (Всеукраїнська нарада «Стан та перспективи виконання Концепції соціальної адаптації осіб з розумовою відсталістю. Виконання статей 11, 12 Конвенції ООН про права інвалідів в сучасних умовах» у 2013 році на суму 104 тис. грн, у 2014 році – 8,1 тис. грн, погоджено на 2015 рік – 117,7 тис. грн); ВГОІ «Союз Чорнобиль України» на 2015 рік заплановані 2 заходи, які повторюють один одного – «Всеукраїнський семінар з адаптації інвалідів у суспільстві» вартістю 34,3 тис. грн і «Всеукраїнський семінар з адаптації інвалідів у соціумі сьогодення» вартістю 86,4 тис. гривень;

✓ ГО «НТІ «Інститут соціальної політики» **всупереч пункту 6 Порядку № 176** у розрахунок видатків за статтею «оплата послуг (крім комунальних)» на 2014 рік включено компенсацію **податку на землю** у сумі **1,4 тис. гривень**;

✓ **5 ВГО інвалідів** (НАІУ, Конфедерація, ВОІ СОІУ, ВГО Коаліція, ВГО «ВАПШ») у 2014 році проведено **13 із 36** заходів для 449 осіб з інвалідністю і членів їх сімей – вимушених переселенців з АР Крим та зони АТО «Забезпечення захисту й безпеки інвалідів у ситуаціях ризику, зокрема у збройних конфліктах» на суму **1495 тис. гривень**. Аналіз витрат на цю мету засвідчив, що 1265,2 тис. грн використано на проживання (комунальні послуги), 206,8 тис. грн – харчування, 23 тис. грн – транспортні послуги. Ці заходи включені до переліку, розміщеному на веб-сайті Мінсоцполітики.

Таким чином, за відсутності належного контролю з боку Мінсоцполітики, Служби та Фонду окремими ВГО інвалідів у 2014 році з недотриманням Порядку № 176 використано 1,4 тис. грн на компенсацію податку на землю, Постанови № 98 – 50,4 тис. грн на проживання та/або харчування учасників заходів і роз'яснень Мінсоцполітики – 18,9 тис. грн

на придбання канцелярських виробів і проведення фізкультурно-оздоровчого заходу.

ВИСНОВКИ

1. Використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів, у 2014 році та I півріччі 2015 року здійснювалося їх розпорядниками та одержувачами з порушенням законодавства та здебільшого неефективно. Серед причин зазначеного – неодноразові інституційні та організаційні зміни, недосконалість існуючого порядку надання такої підтримки, який не забезпечував обґрунтованого розподілу бюджетних коштів, економного та раціонального їх витрачання одержувачами – громадськими організаціями інвалідів та ветеранів, а також неналежний внутрішній контроль на всіх стадіях прийняття управлінських рішень.

Ці та інші чинники призвели до неефективного управління бюджетними коштами їх розпорядниками у 2014 році – на суму **9495 тис. грн**, у I півріччі 2015 року – **10681,8 тис. грн**; використання одержувачами коштів з недотриманням законодавства у 2014 році – **7437,8 тис. грн**, у I півріччі 2015 року – **817,1 тис. грн** та неефективного їх використання у 2014 році на суму **641,7 тис. гривень**. З порушенням Порядку № 176, Службою АТО та обласними відділеннями Фонду соціального захисту інвалідів у планах використання бюджетних коштів на 2015 рік погоджено одержувачам – ВГО інвалідів та ветеранів **1589,4 тис. грн** видатків.

Як і в минулих роках, система розподілу коштів фінансової підтримки була непрозорою, закритою для доступу нових організацій і недостатньо обґрунтованою. За загального скорочення впродовж 2012-2014 років з **7,2 тис.** до **3,6 тис.** громадських організацій інвалідів та ветеранів державна підтримка виділялися майже в незмінних обсягах і сталій кількості ВГО інвалідів і ветеранів. У 2014 році із державного бюджету на цю мету спрямовано **69420,4 тис. грн**, у I півріччі 2015 року – **29783 тис. гривень**.

Однією з головних проблем надання фінансової підтримки залишається відсутність чинників, які спонукали б ВГО інвалідів і ветеранів до активної громадської діяльності та проведення заходів за рахунок бюджетних коштів, а не лише їх використання на утримання цих організацій. Зокрема, незважаючи на недофінансування, аудитом встановлено перевищення обмежень, визначених пунктом 6 Порядку № 176 для видатків на матеріальне заохочення, у 2014 році – у **всіх 24** ВГО ветеранів, у **14 із 17** ВГО інвалідів, у I півріччі 2015 року – у **16 із 17** ВГО ветеранів і **16 із 17** ВГО інвалідів, тоді як у 2014 році ВГО ветеранів проведено лише **37,4 відс.** запланованих заходів, ВГО інвалідів – **70,8 відсотка**.

2. Нормативно-правове забезпечення надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів залишається недосконалим і таким, що містить правові прогалини та неузгодженості. Низка неузгодженостей стосуються Порядку № 176, а саме:

2.1. Відсутність норми щодо подання ВГО інвалідів та ветеранів разом із звітами про використання бюджетних коштів підтвердних документів і заборони здійснення оплати послуг організації-посередника сприяє неефективному використанню бюджетних коштів на цю мету та унеможливорює проведення внутрішнього контролю.

2.2. До одержувачів бюджетних коштів віднесено утворені з метою (визначена статтею 12 Закону про інвалідів) забезпечення рівних прав і можливостей інвалідів та їх соціального захисту, надання соціальних послуг, залучення інвалідів до суспільної діяльності спілки ВГО інвалідів, що не узгоджується з підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України.

2.3. Більшість встановлених пунктом 5 критеріїв, які слід урахувати при визначенні обсягів бюджетних коштів, які виділяються ВГО, мають загальний декларативний характер, що ускладнює їх практичне застосування. Як наслідок, при оцінці пропозицій ВГО вони практично не застосовувалися, що позначилося на ефективності прийняття рішень щодо використання бюджетних коштів.

2.4. Норма щодо спрямування коштів на оплату комунальних послуг та оренду приміщень ВГО ветеранів не узгоджується із статтею 20 Закону про ветеранів і призводить до незаконних видатків, оскільки ці організації мають бути звільнені від такої плати. У 2014 році здійснено **157,8 тис. грн** видатків.

2.5. Не встановлено норми щодо віднесення витрат на відрядження працівників ВГО до видатків на утримання цих організацій, що створює умови для уникнення обмежень, визначених Порядком № 176.

2.6. До пункту 6 включено напрями використання бюджетних коштів (підпункти 8 і 14), що не узгоджуються з метою та сутністю бюджетної програми щодо надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів, а саме: відшкодування громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, витрат на лікування у закладах охорони здоров'я на території України, придбання ліків, що відсутні в таких закладах, виробів медичного призначення, протезів та сплата пайового внеску України для фінансового забезпечення виконання плану заходів з реалізації Основних напрямів подальшого розвитку медико-соціальної допомоги і підвищення якості життя ветеранів воєн – учасників локальних конфліктів і членів їх сімей в державах – учасницях СНД на період до 2015 року. У 2014 році на відшкодування ліків ВГО «Союз Чорнобиль Україна» використано **1801,7 тис. гривень**.

3. Виконання бюджетної програми щодо надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів у 2014 році та I півріччі 2015 року супроводжувалося постійною зміною статусу і повноважень органів, діяльність яких негативно позначилася на проведенні обґрунтованого розподілу бюджетних коштів на цю мету, ефективному управлінні ними та належному внутрішньому контролю за використанням одержувачами сум фінансової підтримки. Це гальмувало реалізацію бюджетної програми та досягнення її результативних показників.

3.1. Через організаційні зміни у зв'язку з ліквідацією Кабінетом Міністрів України Служби, що тривали більш як півроку (вересень 2014 року – квітень 2015 року), необхідно було передати Фонду і Службі АТО документи ВГО інвалідів та ветеранів, надані Службі у 2014 році для отримання коштів фінансової підтримки у 2015 році та їх повторної оцінки у стислі строки. На дату аудиту ліквідація Служби, розпочата у вересні 2014 року, не завершена. Документи Служби за 2011-2013 роки не упорядковані, за 2014-2015 роки не сформовані до здачі в архів. Більшість фінансових документів Служби за КПКВК 2505030 перебувають у приміщенні Служби АТО, не архівовані, підшиті в папках у хаотичному порядку, що в окремих випадках унеможливило проведення аудиту.

3.2. Порядок № 176 у частині визначення відповідальним виконавцем бюджетної програми за КПКВК 2501220 Мінсоцполітики замість Служби приведено у відповідність із Законом № 80 лише у квітні 2015 року (із запізненням на три місяці), а також унормовано повноваження розпорядників бюджетних коштів нижчого рівня – Фонду та Служби АТО.

3.3. Відповідальні виконавці бюджетної програми протягом січня-квітня 2014 року змінювалися тричі (Служба – Фонд – Служба). При цьому надання Фонду згідно з Законом № 719 (у редакції до 27.03.2014) статусу відповідального виконавця бюджетної програми за КПКВК 2507050 призвело до акумулювання **75273,5 тис. грн**, які Фонд упродовж двох місяців не мав повноважень розподіляти між ВГО, з огляду на норми Порядку № 176 і Положення про Фонд соціального захисту інвалідів, затвердженого наказом Мінсоцполітики від 14.04.2011 № 129.

3.4. Службою, Службою АТО і Фондом за відсутності повного пакета документів, визначених пунктом 3 Порядку № 176, приймалися до розгляду заяви на отримання фінансової підтримки та були розподілені кошти фінансової підтримки у 2014 році – **18 ВГО ветеранів і 5 ВГО інвалідів**; у 2015 році – **18 ВГО ветеранів і 4 ВГО інвалідів**. Зокрема, у 2014 році 4 ВГО ветеранів, у 2015 році 8 ВГО ветеранів, у 2014-2015 роках 1 ВГО інвалідів («Спілка шахтарів-інвалідів України», якій розподілено 400 тис. грн і 293 тис. грн відповідно) за відсутності легалізованих осередків у більшості регіонів України розподілені кошти фінансової підтримки. Цими організаціями використано у 2014 році – **6205,5 тис. грн**, у I півріччі 2015 року – **817,1 тис. гривень**. Разом з тим, за даними Реєстру громадських об'єднань, ці організації, незважаючи на відсутність легалізованих осередків у більшості регіонів України, мають статус всеукраїнських.

3.5. Мінсоцполітики, робочою групою Служби, експертними групами ВГО інвалідів та ветеранів у 2014 році не забезпечено своєчасного і обґрунтованого розподілу бюджетних коштів на фінансову підтримку цих організацій. Зокрема, рішення приймалися непрозоро, не містили детальних у розрізі організацій обґрунтувань щодо зміни розміру їм фінансової підтримки у бік збільшення або зменшення, що спричиняло постійні їх оскарження з боку ВГО та, як наслідок – тимчасове призупинення фінансування видатків з метою

підготовки змін. Так, експертною групою ВГО інвалідів і робочою групою Служби у 2014 році погоджено необґрунтоване збільшення видатків на проведення заходів **4 ВГО інвалідів на суму 79,6 тис. грн**, на 2015 рік – одній – на **15 тис. гривень**. Така сама ситуація і у ВГО ветеранів.

3.6. Паспорт бюджетної програми за КПКВК 2505030 на 2014 рік, за КПКВК 2501220 на 2015 рік затверджено із порушенням терміну, визначеного пунктами 3 і 6 Правил. Як наслідок, спрямування асигнувань у 2014 році розпочато з квітня, у 2015 році – з травня, а ВГО ветеранів – із середини червня. Зміни до паспорта на 2014 рік за КПКВК 2505030 внесені через три місяці після затвердження в серпні показників уточненого розподілу.

3.7. Службою у 2014 році, Службою АТО у 2015 році ВГО – одержувачам бюджетних коштів на їх фінансову підтримку, крім планів використання бюджетних коштів, у супереч статті 22 Бюджетного кодексу України та пункту 9 Порядку № 228, затверджувалися також індивідуальні кошториси. Крім того, показники планів використання бюджетних коштів погоджені в обсягах, що перевищували обмеження, встановлені пунктом 6 Порядку № 176, на 2014 рік Службою – для 4-х ВГО ветеранів на **46,5 тис. грн**, на 2015 рік Службою АТО – для 6-ти ВГО ветеранів на **57 тис. грн**; на 2014-2015 роки обласними відділеннями Фонду в розрізі одержувачів системи Українського товариства сліпих (УТОС) і Українського товариства глухих (УТОГ) на **1247,7 тис. грн і 1233,7 тис. грн** відповідно.

3.8. В супереч роз'ясненням Мінсоцполітики за відсутності контролю з боку Служби у 2014 році ВГО ветеранів використано **83,3 тис. грн**; Службою АТО погоджено для **7 ВГО ветеранів** видатки на суму **298,5 тис. грн** на проведення у 2015 році заходів, які передбачали придбання канцтоварів, фото-, сувенірної та квіткової продукції.

3.9. Через невстановлення Мінсоцполітики і Службою обмежень щодо тривалості заходів та їх вартості мали місце непоодинокі випадки коливання термінів проведення і середньої вартості типових заходів.

3.10. Службою у 2014 році, Службою АТО за I півріччя 2015 року не забезпечено належного моніторингу заходів ВГО ветеранів, а його результати оформлені з недотриманням визначених Мінсоцполітики вимог: без зазначення заходів, які були заплановані, але не проведені; із численними неточностями щодо їх кількості, вартості та чисельності учасників тощо. Зазначене викривлювало фактичний стан виконання запланованих заходів за змістом, цілями та вартісними показниками. Так, за даними моніторингу УСВА провела **три заходи (603,5 тис. грн)**, а відповідно до звіту за 2014 рік – **9 (446,7 тис. гривень)**. Інформація про моніторинг заходів ВГО інвалідів за 9 місяців 2014 року була неповною, що унеможливило її узагальнення та оцінку, а у IV кварталі 2014 року – взагалі не збиралася.

3.11. Внутрішній контроль за використанням коштів фінансової підтримки одержувачами був неіснуючим і малорезультативним. У 2014 році Службою проведено 14 аудитів ВГО ветеранів, під час яких виявлено порушення на суму **10,2 тис. грн**, і 13 аудитів ВГО інвалідів, під час яких

порушень не виявлено. У I півріччі 2015 року Службою АТО аудити використання коштів не проводилися. Водночас мали місце непоодинокі випадки неподання одержувачами всупереч пункту 9 Порядку № 176 звітних документів або неналежним чином їх заповнення. Так, Службою АТО прийнято від ВГО «Закінчимо війну» звіт про проведення заходу на суму **180,6 тис. грн** без деталізації напрямів, що унеможливило перевірку дотримання норм законодавства при їх використанні.

4. В умовах обмежених фінансових ресурсів і постійного недофінансування видатків на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів і ветеранів у 2014-2015 роках головним розпорядником бюджетних коштів за КПКВК 2505030 і за КПКВК 2501220 Мінсоцполітики, у 2014 році відповідальним виконавцем Службою, у 2015 році розпорядником бюджетних коштів нижчого рівня Службою АТО неповною мірою забезпечено обґрунтоване планування бюджетних коштів, призначених на цю мету, та ефективне управління ними.

4.1. Через накопичення значних залишків коштів за КПКВК 2505030, а в окремих випадках і відсутність потреби в них більшість одержувачів не використали **9495 тис. грн** і в кінці 2014 року повернули їх до державного бюджету. Так, із загального обсягу асигнувань, повернених з реєстраційних рахунків 21 ВГО ветеранів, **61,4 відс. (1528 тис. грн)** не освоєно **12 ВГО** ветеранів через відсутність потреби в них. Станом на **01.07.2015** залишок невикористаних асигнувань на рахунках ВГО інвалідів і ветеранів становив **10681,8 тис. грн** (35,9 відсотка).

4.2. Робочою групою та Мінсоцполітики не внесені зміни до розподілу бюджетних коштів на 2014 рік у частині перерозподілу між ВГО видатків на централізовані заходи Служби на суму **2330 тис. гривень**. Як наслідок, асигнування взагалі не були використані.

4.3. Більшість результативних показників паспорта бюджетної програми за КПКВК 2505030 на 2014 рік і за КПКВК 2501220 на 2015 рік визначено формально, через що вони не придатні для оцінки ефективності виконання цієї бюджетної програми. Показники звіту про виконання паспорта за 2014 рік базувалися на недостовірних даних (завищених або занижених), що ускладнило здійснення оцінки та викривило фактичний стан виконання цієї бюджетної програми.

4.4. Мали місце різні підходи до реєстрації неоплачених фінансових зобов'язань ВГО інвалідів та ветеранів, які утворилися в кінці 2014 року внаслідок неоплати органами ДКСУ поданих ними платіжних доручень. Так, станом на 01.01.2015 органами ДКСУ зареєстровано **99,2 відс. (961,4 тис. грн** із 969,6 тис. грн) обсягів неоплачених фінансових зобов'язань **7 із 8 ВГО інвалідів** і лише **6 відс. (57,4 тис. грн** із 959,4 тис. грн) – для **2-х із 13 ВГО ветеранів**.

5. Вжиті Мінсоцполітики та Службою заходи з виконання пропозицій Рахункової палати були неповними, а більшість заходів, що суттєво впливають на економність, результативність та ефективність витрачання

бюджетних коштів на надання фінансової підтримки, і надалі залишаються нереалізованими: відсутність конкурсного відбору виконавців заходів, критеріїв їх відбору, невизначення поняття «матеріальне заохочення», що продовжує регулярно виплачуватися працівникам ВГО як заробітна плата. Крім того, назва бюджетної програми «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» Мінфіном не приведена у відповідність з підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України.

ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами аудиту вважаємо за доцільне:

1. Направити інформацію про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів, Верховній Раді України для врахування при удосконаленні законодавства у сфері соціального захисту ветеранів і інвалідів, зокрема, в частині законодавчого врегулювання критеріїв відбору громадських організацій – одержувачів фінансової підтримки відповідно до норм Закону України «Про громадські об'єднання».

2. Направити інформацію про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів Кабінету Міністрів України, рекомендувавши вжити заходів щодо:

- приведення Мінфіном назви бюджетної програми «Фінансова підтримка громадських організацій інвалідів та ветеранів, заходи з відвідування військових поховань і військових пам'ятників та з увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» у відповідність із підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України в частині надання фінансової підтримки громадським організаціям, які мають статус всеукраїнських;

- забезпечення перевірки Міністерством юстиції України відомостей Реєстру громадських об'єднань щодо організацій, яким надано всеукраїнський статус за відсутності легалізованих осередків у більшості регіонів України, і приведення їх у відповідність із чинним законодавством;

- вивчення питання запровадження змішаної системи надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів (конкурсною в частині проведення заходів та поза конкурсом для видатків на утримання ВГО) із розробленням критеріїв відбору та порядку здійснення пріоритетних заходів на конкурсних засадах;

- внесення змін до Порядку № 176, зокрема, приведення пункту 2 у відповідність із підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України; визначення поняття «матеріальне заохочення» та встановлення залежності його виплати від виконання запланованих заходів; виключення із пункту 6 невластивих напрямів використання бюджетних коштів, визначених підпунктами 8 і 14; встановлення норми щодо віднесення до видатків на

утримання ВГО витрат на відрядження їх працівників; доповнення підпункту 9 пункту 6 умовою щодо врахування статті 20 Закону про ветеранів при спрямуванні коштів на оплату комунальних послуг та оренду ВГО ветеранів; включення норми щодо заборони оплати послуг посередників і подання підтвердних документів разом зі звітами про використання коштів.

3. Направити Мінсоцполітики Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, призначених на фінансову підтримку громадських організацій інвалідів та ветеранів, і запропонувати вжити заходів щодо:

- підготовки пропозицій для запровадження змішаної системи надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів (конкурсної в частині проведення заходів та поза конкурсом для видатків на утримання ВГО) із розробленням критеріїв відбору та порядку здійснення пріоритетних заходів на конкурсних засадах;

- підготовки змін до Порядку № 176, зокрема, приведення пункту 2 у відповідність із підпунктом «в» пункту 9 статті 87 Бюджетного кодексу України; визначення поняття «матеріальне заохочення» та встановлення залежності його виплати від виконання запланованих заходів; виключення із пункту 6 невласливих напрямів використання бюджетних коштів, визначених підпунктами 8 і 14; встановлення норми щодо віднесення до видатків на утримання ВГО витрат на відрядження їх працівників; доповнення підпункту 9 пункту 6 умовою щодо врахування статті 20 Закону про ветеранів при спрямуванні коштів на оплату комунальних послуг та оренду ВГО ветеранів; включення норми щодо заборони оплати послуг посередників і подання підтвердних документів разом зі звітами про використання коштів;

- удосконалення системи внутрішнього контролю за використанням коштів державного бюджету, забезпечення належного моніторингу заходів, які провадяться громадськими організаціями інвалідів та ветеранів;

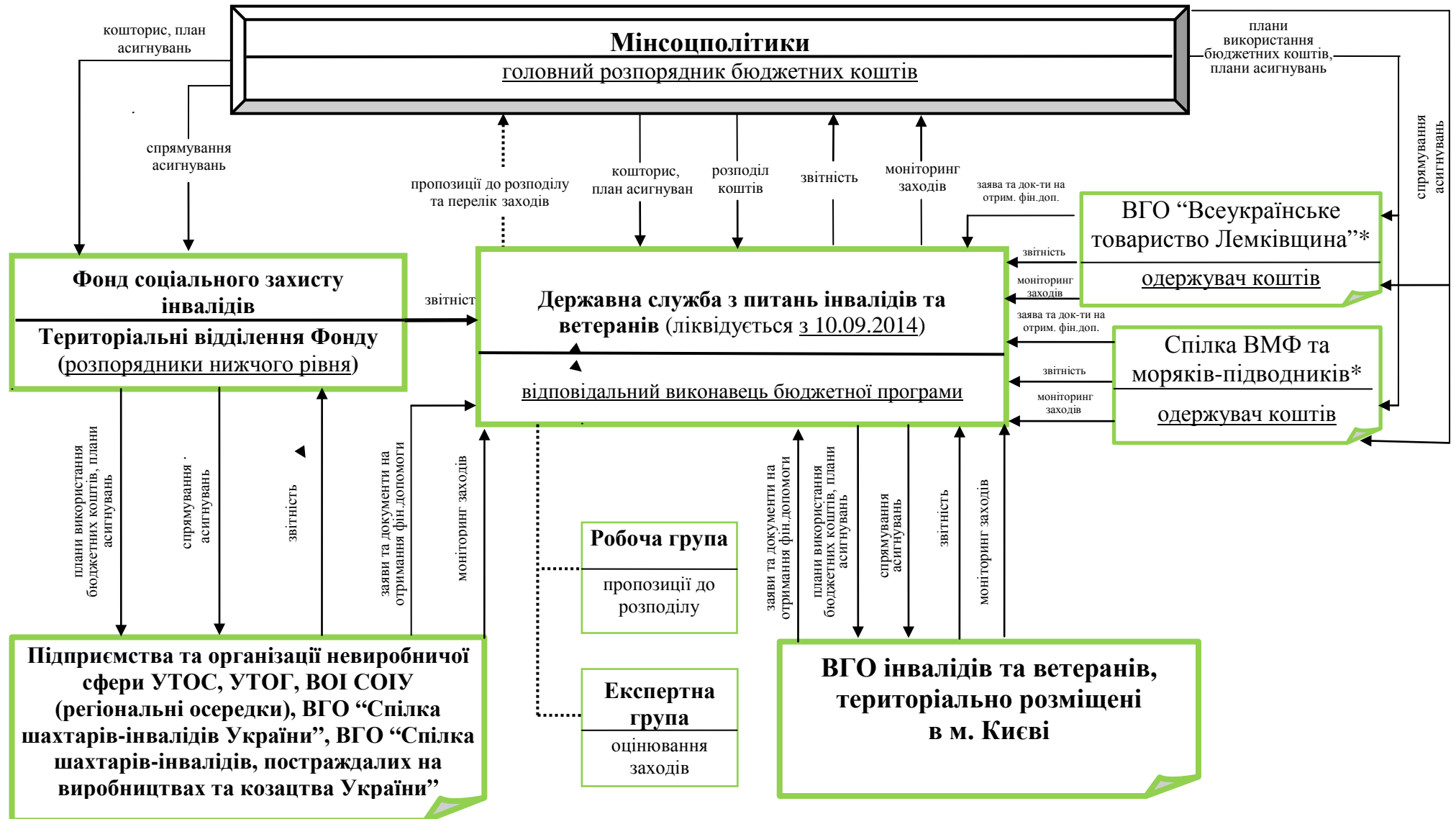
- усунення виявлених порушень і недоліків та запобігання їм надалі.

Додатки: на 2 арк.

Член Рахункової палати

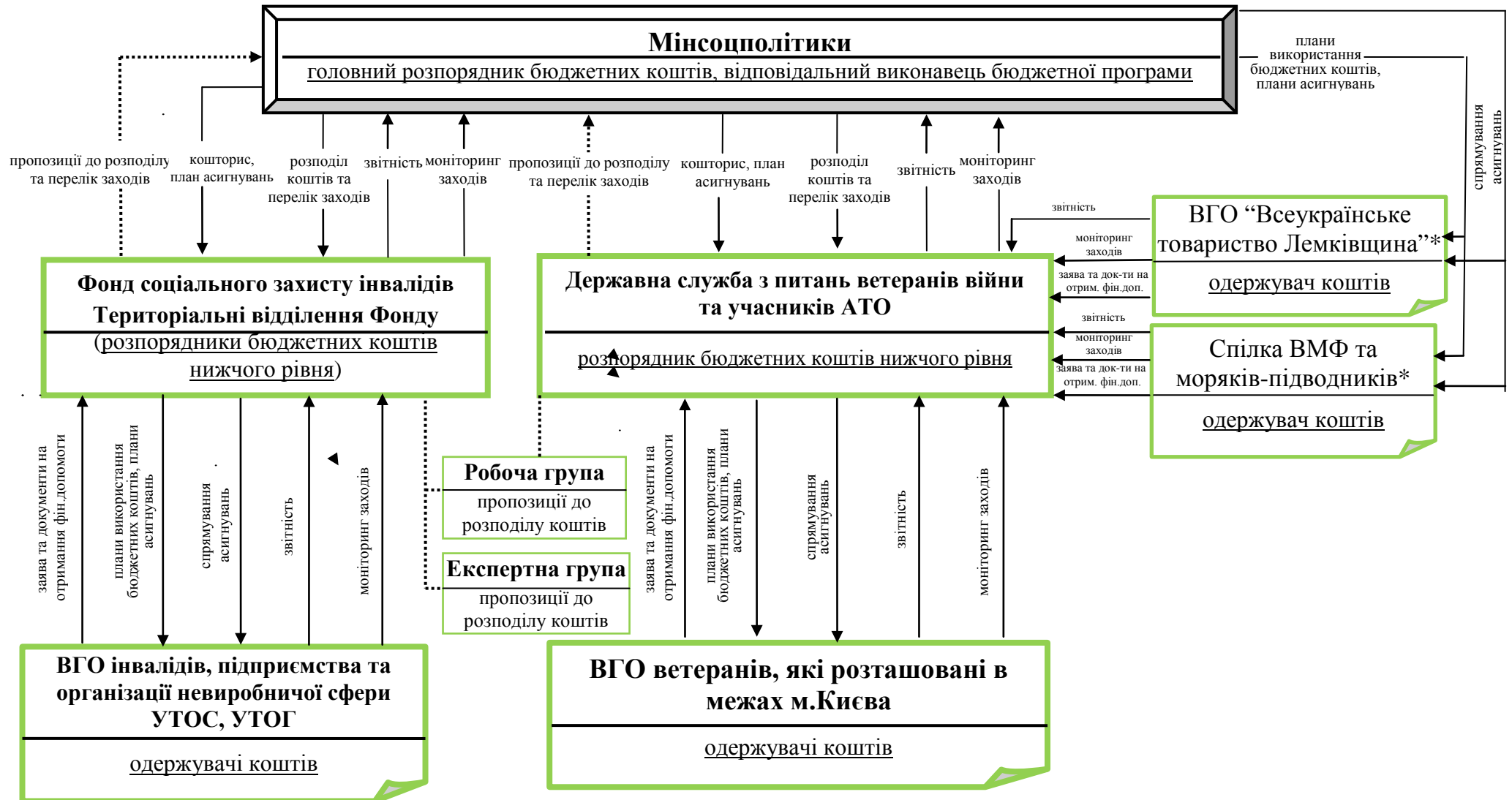
М.Я. Шулежко

Схема управління бюджетними коштами, призначеними на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів у 2014 році

* організації, які розташовані за межами м.Києва, фінансуються безпосередньо через Мінсоцполітики

Схема управління бюджетними коштами, призначеними на надання фінансової підтримки ВГО інвалідів та ветеранів у 2015 році

* організації, які розташовані за межами м.Києва, фінансуються безпосередньо через Мінсоцполітики